

БЕЛАРУСЬ ЛІДЗІРУЕ Ў СНД ПА СПАЖЫВАННІ НАСЕЛЕНЦТВАМ БУЛЬБЫ, МЯСА, МАЛАКА І ЯЕК
 Аб гэтым паведаміла **БЕЛТА** намеснік начальніка ўпраўлення па рабоце з карыстальнікамі статыстычнай інфармацыі Нацыянальнага статыстычнага камітэта Алена Кандрэчанка. Спажыванне мяса і маслародаў узрасло на 23 кг і склала 84 кг (рацыянальная норма 70 кг), яек — на 40 штук і 296 штук адпаведна (рацыянальная норма 257 штук).

«Годовы отчет эмитента ценных бумаг»
 Открытое Акционерное Общество
«Дорожно-строительный трест №1, г. Витебск»
 Адрес: 210026, г. Витебск, ул. Суворова, 16, т/ф. 8 0212 37 21 15
 Генеральный директор: Колков Александр Петрович
 Единича измерения млн. руб.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
 на 1 января 2011 года

АКТИВ	Код стр.	На начало отчетного года	На конец отчетного периода	
1	2	3	4	
I. ВНЕБОРОТНЫЕ АКТИВЫ				
Основные средства (первоначальная стоимость)	101	109 667	131 824	
амортизация	102	65 711	74 780	
остаточная стоимость	110	43 956	57 044	
Нематериальные активы (первоначальная стоимость)	111	33	140	
амортизация	112	19	29	
остаточная стоимость	120	14	111	
Долговые вложения в материальные ценности (первоначальная стоимость)	121	705	665	
амортизация	122	193	184	
остаточная стоимость	130	512	473	
Вложения во внеоборотные активы	140	2 307	1 070	
в том числе: незавершенное строительство	141	1464	335	
ИТОГО по разделу I	190	46 789	58 698	
II. БОРОТНЫЕ АКТИВЫ				
Запасы и затраты:	210	12 975	12 412	
Налоги по приобретенным товарам, работам, услугам	220	1 574	2 869	
Дебиторская задолженность (платежи по которой ожидаются в течение 12 месяцев после отчетной даты)	240	8 679	11 249	
Денежные средства	260	1 198	1 549	
Финансовые вложения	270	5	5	
ИТОГО по разделу II	290	24 431	28 084	
БАЛАНС	300	71 220	86 782	
	ПАССИВ	Код стр.	На начало отчетного года	На конец отчетного периода
III. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЫ				
Уставный фонд	410	9 680	9 680	
Резервный фонд	420	1 011	1 065	
Добавочный фонд	430	38 393	49 188	
Чистая прибыль(убыток) отчетного периода	440	x		
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	450	5 051	2 821	
Целевое финансирование	460	339	2 821	
ИТОГО по разделу III	490	54 474	63 035	
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Долгосрочные кредиты и займы	510	3 628	3 248	
Прочие долгосрочные обязательства	520	1 794	8 182	
ИТОГО по разделу IV	590	5 422	11 430	
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
Краткосрочные кредиты и займы	610	2 091	102	
Кредиторская задолженность	620	9 141	12 091	
Задолженность перед учредителями (участниками)	630	92	124	
в том числе: по выплате дивидендов	631	4	8	
прочая задолженность	632	88	116	
ИТОГО по разделу V	690	11 324	12 317	
БАЛАНС	700	71 220	86 782	
Из строки 620				
Долгосрочная кредиторская задолженность	701	532	488	
Краткосрочная кредиторская задолженность	702	8 609	11 603	

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ

Наименование показателя	Код стр.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
I. ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	149 246	105 527
Налоги, включаемые в выручку от реализации товаров, продукции, работ, услуг	011	24 131	15 946
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за минусом НДС, акцизов и иных аналогичных обязательных платежей)	020	125 115	89 581
Собственность реализованных товаров, продукции, работ, услуг	030	122 054	87 400
Валовая прибыль (020-021-030)	040	3 061	2 181
Прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг (020-030-040-050)	070	3 061	2 181
II. ОПЕРАЦИОННЫЕ ДОХОДЫ И РАСХОДЫ			
Операционные доходы	080	747	467
Операционные доходы (за вычетом налогов и сборов, включаемых в операционные доходы)	090	699	434
Операционные расходы	100	336	103
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) от операционных доходов и расходов (090-100)	120	363	331
III. ВНЕРЕАЛИЗАЦИОННЫЕ ДОХОДЫ И РАСХОДЫ			
Внерезализационные доходы	130	1 201	154
Налоги и сборы, включаемые во внереализационные доходы (130-131)	140	1 087	150
Внерезализационные расходы	150	2 158	1 643
Прибыль (убыток) от внереализационных доходов и расходов (140-150)	160	-1 071	-1 493
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) (070+120+160)	200	2 353	1 019
Расходы, не учитываемые при налогообложении	210	1 051	1 165
Доходы, не учитываемые при налогообложении	220	68	32
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) до налогообложения (+/-200+210-220)	240	3 336	2 152
Налог на прибыль	250	814	529
Прочие налоги и сборы из прибыли	260	288	299
Прочие расходы и платежи из прибыли	270	57	32
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) (200-250-260-270)	300	1 194	159

Данные отчетности подтверждены (наименование и номер лицензии аудиторской организации)

Кол-чество акционеро- неров	Всего	1022	В том числе:	Юри-дических лиц		Физи-ческих лиц	
				1	1021		
Информация о дивидендах и акциях							
Наименование показателя	Единица измерения	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года				
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	миллионов рублей	121	88				
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей	54,11	39,37				
Обеспеченность акции имуществом общества	тысяч рублей	27,79	23,96				
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	0	0				
Информация о задолженности							
Просроченная дебиторская задолженность	миллионов рублей	0	0				
Просроченная кредиторская задолженность	миллионов рублей	8670	2326				
Среднесписочная численность работающих (человек)			973				
Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получено двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг							
Данные отчетности подтверждены контрольно-ревизионным управлением Министерства транспорта и коммуникаций Республики Беларусь.							
Данные отчетности подтверждены контрольно-ревизионным управлением Министерства транспорта и коммуникаций Республики Беларусь.							
Данные отчетности подтверждены контрольно-ревизионным управлением Министерства транспорта и коммуникаций Республики Беларусь.							

«Дорожно-строительного треста №1, г. Витебск»
 с 10 мая по 30 июня 2011 года будет произведена выплата дивидендов за 2010 год. Порядок выплаты дивидендов:
 а) - физическим лицам:
 а) выплата по отдельным ведомостям одновременно с выплатой заработной платы;
 б) почтовым переводом (перечислением на вкладные счета);
 в) юридическим лицам — путем перечисления на расчетный счет.
 Генеральный директор А. П. Колков
 Главный бухгалтер В.А. Адамenco

22 апреля 2011 г. в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Лорри-Сервис».

Повестка дня:
 1. О совершении сделок общества.
 Собрание будет проходить по адресу: г. Брест, ул. Дубровская, 36. Начало регистрации в 11.30.
 УНП 200246280

ПАСТАНОВА
 САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб прызнанні паўнамоцтваў члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чвэрцэртага склікання Якубовіча П.І.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастаўляе:
 Прызначіць паўнамоцтваў члена Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чвэрцэртага склікання Якубовіча Паўла Ізотавіча, прызначанага Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь з студзеня 2011 г. № 1 «Аб прызначэнні П.І. Якубовіча членам Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь чвэрцэртага склікання (Нацыянальнага рээстр прывахавых актаў Рэспублікі Беларусь, 2011 г., № 3, 1/12263), з 3 студзеня 2011 г.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ.

4 красавіка 2011 года, г. Мінск.
 № 403-CP4/VI

ПАСТАНОВА
 САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб абранні членам Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Якубовіча П.І.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастаўляе:
 Абраць членам Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Якубовіча Паўла Ізотавіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ.

4 красавіка 2011 года, г. Мінск.
 № 404-CP4/VI

«КУЛЬТУРА: выхаванне праз усё жыццё»

— Дзякуючы інтэрнэту многія людзі страчаюць лагічнасць мыслення. Як зрабіць, каб чалавек звяртаўся не толькі да віртуальных крыніц інфармацыі?
 — Многія, нават чыноўнікі на месцах, не ведаюць, якія помнікі культуры знаходзяцца на іх тэрыторыі. Можа, прыйшоў час на факультатыўным узроўні ўвядзіць краязнаўства?
 — Гадзіны па мастацкай культуры і эстэтыцы на ўсіх узроўнях атрымання адукацыі скарачаюцца. Як гэта адбываецца на асобе?
 — Гэта толькі некаторыя з пытанняў, якія былі ўзняты на другім пасяджэнні Рэспубліканскай грамадскай рады па справах культуры і мастацтва пры Савета Міністраў Беларусі, якое прайшло ў Гомелі. Тама пасяджэння была вызначана такім чынам: «Культура: выхаванне праз усё жыццё».

Дзеянні культуры, рэктары вядучых устаноў, дзе рыхтуюць кадры для гэтай галіны, і кіравнікі трох міністэрстваў — культуры, адукацыі і інфармацыі — разам абмяркоўвалі, якім чынам не даць працэсам агульнай глабальнай паглынуць тое адметнае і ўнікальнае, што стваралася на працягу стагоддзяў нашымі славымі продкамі. Запэкаюцца сённяшнім станам культуры, якая ўплывае на развіццё асобы, грамадзяніна, выказалі практычна ўсе ўдзельнікі пасяджэння, што праходзіць у Гомельскай палацава-паркавым ансамблі. Міністр культуры Павел ЛАТУШКА адзначыў:

— Грамадзяніна краіны трэба культурна выхоўваць, а таксама стымуляваць да культурнага развіцця праз усё жыццё. Важным з'яўляецца заахоўванне да захавання сямейных традыцый, калі бацькі перадаюць сваім дзецям традыцыі святкавання Каляду і Вялікадня, адзначэння Радаўніцы і Дзядоў, правядзення абрадаў вясялення і пахавання. Гэта і не толькі гэта — наш культурны пласт.
 Пра сучасны стан мастацкай адукацыі і эстэтычнага выхавання

7 красавіка — Суветны дзень здароўя

Чалавецтва рызыкуе быць адкінутым у часе на 70 гадоў назад

Праблема ўстойлівасці інфекцый да супрацьмікробных прэпаратыў будзе прывесчана сьветлі Суветны дзень здароўя.

Да з'яўлення гэтых прэпаратыў у 40-х гадах мінулага стагоддзя інфекцыйныя захворванні забралі штогод дзясяткі мільянаў чалавечых жыццяў. Чалавецтва атрымала зброю супраць такіх смяротна небяспечных захворванняў, як туберкулёз, маларыя, пнеўманія і многіх іншых, у тым ліку і вельмі небяспечных унутрыбальнічных інфекцый. Сёння ўжо цяжка ўявіць сабе жыццё без антыбіётыкаў, аднак у зусім недалёкай перспектыве чалавецтва можа пазбавіцца каштоўнага арсенала лекаў. Бескантрольнае і не заўсёды апраўднае «захалпенне» антыбіётыкамі выклікала рост колькасці мікраарганізмаў, устойлівых да супрацьмікробных прэпаратыў. І сёння Суветная арганізацыя аховы здароўя усур'ёз заклапочана пагразай вяртання да «антыбіётыкавай эры». Інфекцыі, якія выклікаюцца ўстойлівымі мікраарганізмамі, часта не паддаюцца лячэнню па стандартных схемах, што прыводзіць да зацягвання хваробы, вымагае дадатковых выдаткаў на лячэнне і павышае рызыку смяротнага зыходу...

Калі ў пачатку мінулага года «супербактэрыі», якія ўтрымліваюць энзім NDM1, атакавалі Індыю, Пакістан, Вялікабрытанію і Ірландыю, СМІ абвінавачвалі ў іх распаўсюджванні медыцынскі турызм. Аднак прафесар медыцыны, мікробіялогіі, інфекцыйных захворванняў і паталогіі лабараторна медыцыны Цэнтра рэзистэнсцыі да супрацьмікробных прэпаратыў пры Універсітэце Калгары (Канада) Джон Конлі выступаў з меркаваннем, што найбольш важнай праблемай з'яўляецца зусім не турызм, а злоўжыванне антыбіётыкамі, якое вядзе да рэзі-

ГЕРАНЁНСКАЯ КВЕТКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 — Прадзавачка кветка у Мінску расказвала, што аднойчы свая жонка набыла у яе цэлую машыну кветак для маўжы жонкі. А які самы незвычайны заказ быў у вашай практыцы?
 — Івякоўска людзі набываюць для сваіх каханых дарэгія букеты. І за 100, і за 150 тысяч рублёў. Ёсць мужчыны, якія на кожнае свята дарэгія жонкам кветкі. Замаўляюць букеты і з 50, і з 155 рублёў на юбілей. На 70-гадовы юбілей роднаму калегу рабілі кампазіцыю з лілей. Каралеў, ніводнае медрэпэрмства ў раёне не абыходзіцца без нашых «гадавачнікаў». Людзі вельмі рады, што мы займаемся кветкамі, бо яны ў нас таннейшыя ў параўнанні з горадам. І заўсёды свежыя. У асноўным жа рэалізоўваем кветкі оттом. Маём толькі два гандлёвыя пункты: адзін у Мінску на Камароўскім рынку, другі ў Іўі.
 — А саі любіце атрымліваць кветкі?
 — Безумоўна. Любыя жанчыне гэта прыемна. І не важна, якія кветкі, глабуйнае — узага.
 — Паўна, на працы сарод кветак усе праблемы здаюцца неістотнымі?
 — У мяне настрой падймаецца не столькі ад таго, што я пагляджу на кветкі, а ад таго, што бацьку і здаровымі. На душы радасна і спакойна, калі чаранкі прыжыліся і мы збіраем добры ўраджай.
 — Дома, паўна, усё ў кветках?
 — Ды што вы (смяецца). Літаральна некалькі ваазонаў. На свята стаію сабе букеткі. І ўсё. Бо кветкі патрабуюць догляду. Прычым пастаяннага. А ў мяне тысячы спраў: то камандзіроўка, то яшчэ што. Прыходжу дадому позна і стомленая. Вось пайду на пенсію, Іўеўкі раён.

ПАСТАНОВА
 САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб дачы згоды на прызначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь суддзёў Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь Крывой В.Д.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастаўляе:
 У адпаведнасці з пунктам 2 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь даць згоду на прызначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь суддзёў Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь Крывой Валянціны Дзмітрыеўны.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ.

4 красавіка 2011 года, г. Мінск.
 № 407-CP4/VI

ПАСТАНОВА
 САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Аб дачы згоды на прызначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь членам Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Калечыца С.В.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастаўляе:
 У адпаведнасці з пунктам 2 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь даць згоду на прызначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь членам Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь Калечыца Сяргея Валер'евіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. РУБІНАУ.

4 красавіка 2011 года, г. Мінск.
 № 408-CP4/VI

краіны — гэта не толькі аб'ектыўная ацэнка стану культуры, але і пэўны крок да змянення сітуацыі. У тым ліку распрацоўка мераў, якія дазваляць захаваць культурную спадчыну беларусу, якая перадаецца з пакалення ў пакаленне. Павел Латушка адзначыў, што неабходна большае каардынацыя, узаемадзеянне на ўзроўні міністэрстваў культуры, інфармацыі і адукацыі з пытаннях выхавання культурнай асобы.
 — Трэба пашыраць выкладанне эстэтычных дысцыплін у сістэме адукацыі. Зразумела, што беларуская грамадства з'яўляецца часткай сусветнага грамадства і павінна карыстацца агульначалавечымі прынцыпамі выхавання культурнай асобы. Але ў нас назашапыні ўнікальны досвед, унікальны нацыянальны якасці, якія ўзбагачаюць нас культурна і ўзабагачаюць культурную прастору свету з другога боку. Што мы і павінны ўлічваць, зыходзячы з нашых нацыянальных культурных адметнасцяў у выхаванні культурнай асобы.
 Ірына АСТАШКЕВІЧ.
 Фота аўтара.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
 Фота аўтара.

5 асноўных прычын выкарыстання антыбіётыкаў:

- слабы надгляд за гэтай групай прэпаратыў;
- недастатковае колькасць прадзвіжай інфармацыі аб даследаваннях;
- нерацыянальнае выкарыстанне прэпаратыў медыкамі;
- недастатковая адказнасць, у тым ліку і саміх пацыентаў;
- адсутнасць належнага кантролю за інфекцыямі;

Панрэзістэнтнасць да супрацьмікробных прэпаратыў актуальна для ўсіх краін, дзе прызначэнне супрацьмікробных прэпаратыў не рэгулюецца і дзе антыбіётыкі знаходзяцца ў свабодным продажы. Так абстаецца справы ў многіх краінах, у тым ліку і ў такіх шматнаселеных, як Кітай і Індыя, дзе продажы антыбіётыкаў растуць паралельна з павелічэннем больш заможнага сярэдняга класа, а таксама ў многіх краінах Афрыкі, Цэнтральнай і Паўднёвай Амерыкі. Як сведчыць практыка, медыцынскі работнік таксама вельмі часта бяздумна прызначае сваім пацыентам антыбіётыкі, падаюцца ціску з боку пацыентаў, якія жадаюць лячыцца менавіта антыбіётыкамі, або прауючы на карысць пэўных фармацэўтычных вытворцаў.
 Аднак спажыванне людзьмі антыбіётыкаў не ідзе ні ў якое параўнанне з выкарыстаннем ан-

тыбіётыкаў у аграрнай прамысловасці — у жылвагадоўлі, птушкагадоўлі, рыбаводстве, дзе гэтыя агенты выкарыстоўваюцца для стымулявання росту. Паводле некаторых ацэнак, па вазе ў арганізм жывёл і птушак ўводзіцца мінімум у 1000 разоў больш антыбіётыкаў у абсалютным выражэнні, чым выкарыстоўваецца людзьмі.
 У асобных краінах ужо праводзіліся кампаніі па інфармаванні грамадства аб праблеме ўстойлівасці мікраарганізмаў да антыбіётыкаў. У Францыі, напрыклад, ажыццяўлялася праграма пад назвай «Антыбіётыкі не прымяняюцца аўтаматычна», якая прывяла за пяць гадоў да скарачэння на 26,5 працэнта спажывання антыбіётыкаў пры грыпападобных сіндромах, якія маюць часцей за ўсё вірусную, а не бактэрыяльную прыроду. У ЗША рэалізавалася праграма «Get smart!» («Кумекай!»), арыентаваная на разуменне выкарыстанне антыбіётыкаў. У канадскіх правінцыяў дзейнічала праграма «А ця патрэбна мікрабам лекі?», якая прывяла да скарачэння амаль на 20 працэнтаў выкарыстання антыбіётыкаў пры інфекцыях дыягназных шляхоў.

Суветная арганізацыя аховы здароўя ў Суветны дзень здароўя заклікае ўсіх, хто фармуе палітыку і займаецца планаваннем у галіне аховы здароўя, а таксама пацыентаў, медыцынск

7 красавіка
2011 г.
№ 13 (251)

КВАТЭРНАЕ ПЫТАННЕ

ЁСЦЬ ПЛАНЫ — БУДЗЕ І КРЭДЫТ

Мы жывём у раённым цэнтры, у нас свой, прыватны дом. Сёлета хацелі б зрабіць у ім капітальны рамонт з перапланіроўкай. Ці можна ўзяць на гэта льготны крэдыт і на якіх умовах?

В. К., г. Чарыкаў
Так, падобныя крэдыты ў адпаведнасці з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 лютага 2006 г. № 75 «Беларусбанк» выдае працэдурным грамадзянам, якія пастаянна пражываюць і працуюць у населеных пунктах з колькасцю насельніцтва да 20 тыс. чалавек, у якіх сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае двухразова сярэднямесячны сярэднедушава мінімальны спажывецкі бюджэт (МСБ) сям'і з 4 чалавек, вылічаны за 12 месяцаў, якія папярэднічаюць месяцу падачы дакументаў для ўключэння гэтых грамадзян у спісы на атрыманне льготных крэдытаў (пастаянай Мінпрацы і сацабароны ад 19.01.2011 г. № 5 МСБ зацверджаны ў памеры 480 690 руб. на перыяд з 1 лютага па 30 красавіка 2011 г.).

У выпадку, калі ўласнікі жылых памяшканняў не ажыццяўляюць працоўную дзейнасць, то з іх згоды льготны крэдыт выдаюцца членам іх сям'і, якія пражываюць разам з імі.

Максімальны памер льготнага крэдыту — 90% ад кошту выдаткаў на капітальны рамонт і рэканструкцыю жыллага памяшкання, будаўніцтва інжынерных сетак, узвядзенне гаспадарчых памяшканняў і пабудову, вызначаных праектна-каштаровай дакументацыяй, але ён не павінен перавышаць трохсотразова памер базавай велічыні, які дзейнічае на дзень ўключэння грамадзяніна ў вызначаным парадку ў спіс для льготнага крэдытавання.

Льготны крэдыт у межах названага максімальнага памеру можа выдавацца грамадзяніну на капітальны рамонт і рэканструкцыю жыллага памяшкання, у якім ён пражывае, і пабудову або на асобныя віды работ па капітальным рамоне і рэканструкцыі жыллага памяшкання, будаўніцтва інжынерных сетак, або толькі на узвядзенне гаспадарчых памяшканняў і пабудову.

Максімальны тэрмін, на які выдаецца льготны крэдыт, не павінен перавышаць 10 гадоў. Працэнтная стаўка за карыстанне такім крэдытам — 3% гадавых.

Пагадненне льготных крэдытаў і выплата працэнтаў за карыстанне імі ажыццяўляюцца грамадзянінамі ў роўных долях на працягу ўсяго перыяду іх пагашэння, пачынаючы з наступнага месяца пасля завяршэння работ па капітальным рамоне і рэканструкцыі жылых памяшканняў, будаўніцтва інжынерных сетак, узвядзення гаспадарчых памяшканняў і пабудову, але не пазней чым адзін год пасля атрымання першай часткі льготнага крэдыту.

Віктар САВІЦКІ.

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ.

Не намі заўважана: колькасць праблем на тэрыторыі сельсавета прама прапарцыянальная яго маштабам. Гэта не азначае, што ў невялікіх сельсаветах усё гладка. Праблемы ёсць, і колькі заўгодна. Але большасць з іх вырашаюцца на мясцовым узроўні, максімум — на ўзроўні раёна (выхад на вобласць — лічыце, падзея). У сельсаветах буйных, нахшталь Бараўлянскага (што ў Мінскім раёне), праблемы практычна тыя ж, толькі памножаныя на колькасць жыхароў, памер тэрыторыі, а таксама яе месцазнаходжанне.

Колькасць жыхароў Бараўлянскага сельсавета дасягнула 30 тысяч. Мяркуюцца, што праз пяць гадоў іх будзе ўжо 40 тысяч, а можа нават і 45. Размаўляючы са старшынёй Бараўлянскага сельсавета дэпутатаў Аляксандрам Савончыкам, заўважыла, што ён увогуле не аперыўся лічбамі з сістэмы дзясятка і соцень — не той маштаб. Напрыклад, за мінулы год, дзякуючы продажам зямельных участкаў з аўцыцэна, Бараўлянскі сельсавет зарабіў каля 2 млрд 456 мільёнаў рублёў. Але і траты былі адпаведнымі — дзясяткі і сотні мільёнаў. Фінансаваліся ў асноўным сацыяльныя аб'екты (дзіцячыя сады, школы, Дом культуры, цэнтральная раённая балыня), а таксама рамонт і будаўніцтва дарог, добраўпарадкаванне тэрыторыі.

На афіцыйнай мове гэта называецца «выкананнем дзяржаўных сацыяльных стандартаў». Але, заўважае Аляксандр Савончык, па вялікім рахунку насельніцтву усё роўна, як гэта завецца. Людзям важна жыць з пэўным камфортам і карыстацца пэўным пералікам выгод. Яны хочучы, каб мясцовая ўлада прыслухоўвалася да іх меркаванняў, якасна і ў тэрмін выконвала іх сацыяльныя заказы (а гэта забеспячэнне грамадскім транспартам, медыцынскім абслугоўваннем, гандлёвымі пунктамі, вулічным асвятленнем і г.д.). Мясцовым жыхарам не падсунеш у якасці заспакаляючых пілотаў план перспектыўнага развіцця Бараўлянскай зоны, разлічаны на 30 гадоў: маўляў, пацярпіце крыху, з цягам часу будучы ў вас і дарогі, і школы, і сады... Людзі хочучы мець ужо інфраструктуру ўжо сёння ці, у крайнім выпадку, заўтра.

Бараўлянскі сельсавет і яго цэнтр — аграгарадок Лясны — практычна прыгарад сталіцы. Многія мішчане набылі тут кватэры, дамы і катэдзжы. Штодзень сотні людзей курсуюць з населеных пунктаў сельсавета на працу ў Мінск — і столькі ж едзе ў адваротным кірунку. Развіццё мясцовай інфраструктуры не паспявае за міграцыйнымі працэсамі і натуральным прыростам насельніцтва. Толькі за мінулы год і сёлета ў сельсавец пабудавана аб'ект знаходзіцца ў стадыі будаўніцтва 8 кааператывных дамоў, прычым ініцыятарам і арганізатарам дзвюх новабудоваў выступіў

Старшыня Бараўлянскага сельсавета дэпутатаў Аляксандр САВОНЧЫК.

новай навучальнай установы. Калі сітуацыя са школамі яшчэ, скажам так, цярпіць, то з дзіцячымі садкамі яна даўно зашкаляе. Тры дзіцячыя сады ў аграгарадку Лясны і базавая школа-сад у Каралёвым Стане праблема не вырашаюць. Ішоце пачата ўжо будаўніцтва новай дашкольнай установы ў вёсцы Каралёў Стан. У выніку Мінска райвыканкам атрымаў даручэнне: прыступіць да распрацоўкі праектна-каштаровай дакументацыі

ПРЫСТАЛІЧНАЯ СПЕЦЫФІКА

менавіта сельвыканкам. У агульным і цэлым «на выхадзе» знаходзіцца 1600 кватэр. Каля 1000 з іх атрымаюць жыхары сельсавета, якія стаяць у чарзе на паліпашэнне жыллёвых умоў. Акрамя гэтага, каля 1000 зямельных участкаў выдзелена пад індывідуальнае будаўніцтва. Многа гэта ці мала?

— Мы забяспечылі жыллём усіх «старажылаў», якія стаялі ў чарзе з 1984 па 2005 гады, — кажа Аляксандр Савончык. — Гэта, я лічу, нормальныя тэмпы. Пры спрыяльных абставінах пачнём ствараць трэці жыллёва-будаўнічы кааператывы. Магчыма, ужо нават сёлета. Чарга на паліпашэнне жыллёвых умоў — 6,5 тысячы чалавек — не дазваляе нам расслабляцца.

Натуральна, што сям'я, атрымаўшы дах над галавой, пачынае задумвацца над прадаўжэннем роду. І не толькі задумвацца, а і актыўна ўсвабляць задумкі ў жыццё.

— З чым у нас сапраўды няма праблем, дык гэта з дэмаграфіяй, — усміхаецца Аляксандр Пятровіч. — У пазамінулым годзе нарадзілася 418 немаўлят, у мінулым — ужо 444. Словам, дэмаграфічную сітуацыю па меры магчымасцяў мы выпраўляем.

Аднак дэмаграфія дэмаграфіяй, а немаўляты падрастаюць хутка. Кожнаму з іх спатрэбіцца як мінімум месца ў дзіцячым садку, а далей — у школе. Сітуацыя з перагружанасцю мясцовых школ пасля ўвядзення ў эксплуатацыю бараўлянскага вучэбна-педагагічнага комплексу на 720 месцаў сёння з'яўляецца праблемай.

Але, кажа Аляксандр Савончык, недадуга: улічваючы прырост насельніцтва, праз год-другі новай школай пачне працаваць у дзве змены. Таму ў канцы мінулага года падчас сустрэчы са старшынёй Мінскага аблвыканкама Барысам Батурам было ўзнята пытанне пра будаўніцтва школы ў вёсцы Каралёў Стан. У выніку Мінска райвыканкам атрымаў даручэнне: прыступіць да распрацоўкі праектна-каштаровай дакументацыі новай навучальнай установы.

Калі сітуацыя са школамі яшчэ, скажам так, цярпіць, то з дзіцячымі садкамі яна даўно зашкаляе. Тры дзіцячыя сады ў аграгарадку Лясны і базавая школа-сад у Каралёвым Стане праблема не вырашаюць. Ішоце пачата ўжо будаўніцтва новай дашкольнай установы ў вёсцы Каралёў Стан. У выніку Мінска райвыканкам атрымаў даручэнне: прыступіць да распрацоўкі праектна-каштаровай дакументацыі

дзвядзецца вазіцы сваіх малых у сталічныя сады, што і няяручна, і накладна (улічваючы кошт штотдзённага праезду туды і назад).

— Калі ўрач ці медсястра працуюць у адной з медыцынскіх устаноў, якіх на тэрыторыі сельсавета шмат (у тым жа інстытуце анкалогіі), жывуць тут жа, у інтэрнаце, а ўласнага транспарту ў іх няма, то гэта сапраўдная праблема для людзей. У 7 гадзін раніцы яны едучы ў сталіцу, каб адвезці дзіця ў садок і паспець да 8 гадзін вярнуцца ў Бараўляны на працу. Вечарам маршрут паўтараецца. І так з дня ў дзень некалькі гадоў... Праблема? Безумоўна! — кажа кіраўнік мясцовай ўлады. — Адноль і незадаволенасць людзей, і скаргі.

Праўда, трэба аддаць належнае сельсакому Савету: колькасць зваротаў і скаргаў жыхароў у вышэйшыя інстанцыі за апошнія гады відавочна зменшылася. Людзі звяртаюцца ў «вярхі» пераважна па глабальных пытаннях, якія мясцовая ўлада пры ўсім жаданні пацягнуць не можа. «Лакальныя» ж пытанні вырашаюцца ў асноўным на пярвічым узроўні.

Якімі намаганнямі ўдаецца сельвыканкаму балансаваць паміж сваімі магчымасцямі (немагчымымі, але усё ж далёкімі ад неабходных) і надзённымі патрэбамі людзей? Хто ўлічвае затраты «чалавечага рэсурсу» саміх работнікаў прыстальнага органа ўлады?

Штатны расклад сельвыканкама, па словах Аляксандра Савончыка, даўно не адпавядае патрабаванням тэрыторыі. Сёння 13 «з паловай» супрацоўнікаў ледзь спраўляюцца з наплывам наведнікаў. За адзін прыемны дзень праз кабінет спецыяліста (які, напрыклад, здзяйсняе рэгістрацыю па месцы жыхарства) праходзіць па 60—70 чалавек. Таму прымаць грамадзян даводзіцца ў і іншыя дні. Спецыфіка працы сельвыканкама заключаецца не толькі ў «стацыянарным» прыеме, а і ў пастаянным выезде на месцы — і па зямельных пытаннях, і па праблемах, якія ўваходзяць у кампетэнцыю архітэктара, і па многіх іншых...

Магчыма, той ці іншы калега Аляксандра Савончыка з аддаленага ад сталіцы раёна, прачытаўшы гэтыя радкі, пацісе плячыма: маўляў, што тут асаблівага, мы ўсе працуем у форс-мажорных умовах, і наш штатны расклад пакідае кажаць лепшае... Але ж працоўная нагрузка, якая прыпадае на штатную «адзінку» Бараўлянскага сельвыканкама, відавочна перавышае нагрузку на органы ўлады іншых сельсаветаў. Па самых прыблізных падліках, на кожнага з 13 супрацоўнікаў Бараўлянскага сельвыканкама прыпадае ў сярэднім па 1 тысячы разнастайных зваротаў (вусных, пісьмовых, па тэлефоне і г.д.) у год. Але ўшчыльную зваротамі займаецца толькі 5 работнікаў — значыць, нагрузка на іх кландзецца значна больша.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

У СВАЁЙ АКРУЗЕ

БАБРУЙСКАЯ «МАЗАІКА»

Як за мясцовымі драбніцамі ўбачыць агульны малюнак дзяржаўных патрэб

Шчыльны графік дэпутата парламента багаты на паездкі, сустрэчы, перамовы. Жыццё віруе, і распарадак дзяржаўнага службоўцы яму адпавядае. Але адно ў ім нязменная: час, зарэзерваны для работы ў акрузе. Гэта якая зараза, чаму б не пацякаць да навінаў?! Сённяшні пункт прызначэння — Бабруйск. Адноль дэлегаваны ў парламент Уладзімір КАРПЯК, дэпутат Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па прамысловасці, паліўна-энергетычным комплексе, транспарце, сувязі і прадрывальніцтве. З імі і пагутарым пра надзённае.

— Уладзімір Валяцінвіч, апошнім часам шмат шуміць вакол росту цэн. Панікеры загаварваліся цэлымі цяжкамі грэчкі ды цукру. Нікога не ўзяць, што «камуналка» падраза і будзе расці. Ад новага дзяржаўнага навінаў пра тое, што яны дзяржаўна падраза — каб ведаць, за што хапацца...
— Ажыятаж вакол росту цэн, я лічу, штучны. Самі сабе ствараем праблему: той, хто ўчора і не ёў тую грэчку, сёння жыць без яе не можа. Наогул, у ацэнцы чалавекам узроўню цэн заўжды будучы нейкія гайданні. Гэта звязана не толькі з коштам нафты, палітычнымі нюансамі, але і з тымі праблемамі, якія ёсць у сям'і. Калі карміцелі не клопацца загадаць, як забяспечыць сям'ю, іх прыбыткі могуць упадаць. Пры любым даходзе кожнаму абавязкова не хапае на што-небудзь: каму — на грэчку, каму — на рамонт у кватэры, каму — на адпачынак у Грэцыі ці новае люксвае аўто. Тарыфы на паслугі ЖКГ будучы расці, гэта праўда. Але з гэтага не варта рабіць «страшылікі». Бо, па-першае, рост тарыфаў увязваецца з павелічэннем даходаў насельніцтва. Прыбыткі беларусы павялічаюцца амаль удвая за бягучую пяцігодку. І ў такім выпадку, я лічу, справядліва павялічаць тарыфы. Да таго ж, гэта адбудзецца паступова: мы

ж разумеем, што калі ў адзін момант загнучу цану, пойдучы проста масавыя неплаціжы. Па-другое, жыллё, якое не выкарыстоўваецца, будзе здавацца ў наём ці прадавацца — а значыць, прыпыніцца рост цэн на яго. Па-трэцяе, зменшыўшы долю дзяржаўнага фінансавання ў паслугах ЖКГ, мы, па сутнасці, знізім дацую багатых, а вызваленны грошы скіруем на павелічэнне адраснай падтрымкі малазабеспечаных грамадзян. Баяцца няма чаго. Наадварот, я бачу ў гэтым плюс. Калі грамадзянін заплаціць са сваёй кішэнні не траціну (як зараз), а ўсю суму паслугі, то і патрабаваць з выканаўцы ён будзе больш. Адпаведна, якасць паслуг ЖКГ павінна паляпшыцца.

— Пакуль жа, відаць, бабруйчане часта скардзяцца на іх?

— Так, нарананяў па ЖКГ шмат. Прычым нават на новыя будоўлі скардзяцца: дзе сцяна прамаўрае, дзе дах цячэ, дзе інфраструктура неўладкаваная. Аднак паступова гэтыя праблемы змяняюцца. Урадам зроблены належны захады. Ды і многія недарэчнасці — пытанне часу. Скажам, няма сэнсу саджаць газон там, дзе будучы пракладваць камунікацыі. Тамтэйшым жыхарам варта проста расказаць пра гэта. І вось тут мясцовыя органы ўлады, я лічу, мала займаюцца інфармацыйнай работай. Ды і старшыні кааператываў непрацоўваюць. А калі пачынаеш гутарыць, у многіх выбаршчыкаў пытанні дзімаюцца. Увогуле жыллёвае будаўніцтва ў нас ідзе велізарнымі тэмпамі. Прычым будуюцца пераважна моладзь. Ім трэба малых у паліклінікі, дзіцячыя сады ці школы вадзіць. А бюджэтныя сродкі, каб пабудавалі усё і адразу, не хапае. Як і ў сям'і, у кіраўніцтве горада заўжды хапае «дзірака»: каб усе пазатыкаць, грошай не хопіць — трэба прырытэты вызначыць. Але пакрысе новабудоўлі абрасаюць даборатамі. Вунь у Пятым мікрараёне нашага горада дзіцячы садок летас пачалі будаваць. А для мікрара-

ёна «Заходні» ёсць ужо гатовы праект школы. Частку неабходных сродкаў з гарадскога бюджэту мэр Бабруйска Дзмітрый Бонахаў ужо вылучыў. Рана ці позна будзе там доўгачаканая школа.

— А ўласную ролю вы ў чым бачыце?

— Наўрад ці ў вырашэнні побытовых праблем. З такімі клопатамі ў большай ступені дэпутат мясцовага Савета дапаможа разабрацца — прычым хутчэй і прасцей. Аднак у нашым менталіце, на жаль, ёсць уяўленне, што чым вышэй «начальнік», тым хутчэй вырашыцца праблема. Таму я практычна сумесным прыёмам з дэпутатамі гарадскога і абласнога Саветаў, і ведаецца, гараджанам на многае адкрываючы вочы. Дэпутат парламента ў першую чаргу павінен займацца законатворчай дзейнасцю, абараняць законныя правы грамадзян. Вядома ж, варта пры гэтым не страціць сувязі з народам. Для таго і працуем у акрузе. Звароты выбаршчыкаў, як кавалкі мазайкі, складаюцца ў адзінае цэлае і даюць нагляднае уяўленне пра становішча рэччу. Мы з паваягі ставімся да любога, хто прыйшоў у нашу прыёмную, нават калі яго пытанне некарыктнае. Ды і іншага і псіхалагам становішчы: многім проста выказацца трэба і быць пачутым. Часта людзі прыходзяць з агрэсіяй, але шчыра ўсмешка і спагадлівы настрой абяззбройваюць іх. Ніводзін зварот не павінен застацца без увагі. Выбаршчыку неабходны дакладны адказ: калі пытанне будзе вырашана, кім і ў якіх тэрміны. А калі не можа быць вырашана, то неабходна патлумачыць, па якіх прычынах. Так, чалавек можа застацца незадаволеным выходам справы, аднак ва ўсякім разе ён атрымае дакладны і шчыры адказ. А гэта вельмі важна.

— Адказы прасцей і хутчэй даваць па электроннай пошце. Як вы ставіцеся да новых сродкаў камунікацыі з выбаршчыкамі?

Уладзімір КАРПЯК (на здымку справа) прывік вырашаць чужыя праблемы.

— Так, я за прагрэс. Дзяржаўныя органы павінны працаваць з новымі тэхналогіямі. Але для паўнаўвартаснай камунікацыі з выбаршчыкамі па электроннай пошце нам неабходна дапрацоўваць заканадаўства, што цяпер і робіцца ў працэсе закона аб зваротах грамадзян. Там нестыкоўка атрымліваецца: калі грамадзянін прыходзіць на прыём да дзяржаўнага службоўцы, ён павінен паказаць папашарт. А як быць у выпадку, калі чалавек звяртаецца па электроннай пошце? Электроннага лічбавага подпісу ў грамадзянін пакуль няма. Калізію варта ўстараніць. Нам неабходна ствараць спрыяльнае заканадаўства глебу для развіцця інфармацыйных тэхналогій у краіне, больш актыўнага карыстання інтэрнэтам. «Белтэлекам» не павінен тут быць маналістам. І ў нас ужо ёсць адпаведны Указ, які адмяняе выключнае права кампаніі на доступ у сувеснае павуцінне. Я лічу, гэта вельмі слушны заход, і наогул усё новае ды прагрэсіўнае вітаю. Аднак я насцяржана стаўлюся да суцэльнай неабдуманай інфармацызацыі. Возьмем тыя ж планшэтны камп'ютары для школьнікаў. Ці гатовыя мы да іх? Гэта ж дзеці, яны такія няўрымслівыя, нехта абавязкова разаб'е электронную «цацку». І што далей? Каштоўце яны дорага, закупляць іх мы будзем з разлікам не на месяц ці не на два, а як мінімум на пяць гадоў навучання. Паўтаруся, я за прагрэс. Аднак разшэнні па укараненні часосці ў школе павінны быць асабліва ўважанымі. У нас ужо ёсць не самы удалы досвед рэфармавання школьнай адукацыі — не наламаць бы друі ішоў. Ці гатовыя мы сёння да такога пераходу? Ці забеспечыць ён надзейнае навучанне дзяцей? Усё гэта варта абмяркоўваць...
(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

З ліпеня мінулага года пачаў дзейнічаць Мыйны саюз Беларусі, Расіі і Казахстана. Цяпер вядзецца актыўная праца па стварэнні на тэрыторыі вышэйназваных дзяржаў Адзінай эканамічнай прасторы (АЭП). Адной з умоў, абавязковых для выканання ўсімі краінамі—удзельнічамі АЭП, з'яўляецца неабходнасць прытрымлівацца параметраў, якія дзейнічаюць у Сувеснай гандлёвай арганізацыі, а канкрэтна: узровень дзяржаўнага субсідыявання аграрнага сектара не павінен перавышаць 10 працэнтаў ад кошту вытворчасці сельгаспрадукцыі. Пра гэта расказаў старшынём сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў, які з'ехаўся ў сталіцу для павышэння кваліфікацыі, Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах Вадзім ПАПОЎ.

— Нашы партнёры — Расія і Казахстан — наракаюць, што ў нас вельмі высокі (у параўнанні з імі) узровень падтрымкі аграрнага сектара, які перавышае 18 працэнтаў, — дадаў парламентарый, — у гэтых дзевю краінах яна значна меншая. Мы дамовіліся дзейнічаць пастапа і выйсці на 10 працэнтаў у 2016 годзе. А сёлета павінен забяспечыць дзяржаўную падтрымку свайго аграрнага сектара ў памеры не больш чым на 16 працэнтаў.

Адпаведныя ўнутрыдзяржаўныя працэдурны былі праведзены ў снежні, патумачы Вадзім Папоў, але рэспубліканскі бюджэт на гэты год быў прыняты раней, і там на падтрымку аграрнага сектара закладзена 6 трлн 526 млрд рублёў (што значна больш чым 16 працэнтаў). Узнікла дилема: грошы ёсць, але як іх узяць, каб не парушыць дамоўленасць з Казахстанам і Расіяй? Для гэтага нашай краіне трэба павялічыць аб'ём валавой прадукцыі амаль на 40 працэнтаў. Засталося вызначыць, за кошт чаго гэтага можна дасягнуць.

Такой сітуацыі не трэба палюхацца, падкрэсліў Старшыня Пастаяннай камісіі. Выгада ад стварэння Мыйнага саюза і Адзінай эканамічнай прасторы для Беларусі відавочна. Мыйны саюз забяспечвае бесперашкодна перамяшчэнне тавараў па мыйнай тэрыторыі, а АЭП — яшчэ і свабодны рух працоўнай сілы, капіталу і паслуг. Экспарт нашай рэспублікі ў краіны Мыйнага саюза летас узраўнаў у 1,5 раза. Сёлета ён павялічыўся больш чым на 30 працэнтаў. Трэба працягваць ісці па гэтым шляху і вучыцца працаваць ва ўмовах канкурэнцыі, лічыць член Савета Рэспублікі.

— Вам таксама трэба вучыцца працаваць, — звярнуўся ён да прысутных, — і галоўнае — вучыцца фарміраваць свой бюджэт. Вучыце Дырэктыву № 4 як табліцу множання. Вы павінны зарабляць грошы.

У гэтым пытанні варта ўзяць на ўзбраенне станоўчы досвед іншых краін, той жа Польшчы. У якасці прыкладу парламентарый назваў адно польскае прадпрыемства, якое наведваў падчас візіту ў гэтую краіну. Яно спецыялізуецца на аднаўленні разбітых легкавых аўтамабіляў.

— Хто там працуе? Некалькі спецыялістаў і армія школьнікаў з усіх акругі. Тое ж самае ў Казахстане і ў іншых дзяржавах. У Японіі ўвогуле вытворчай працай пачынаюць займацца з трох гадоў.

Вадзім Папоў параіў прысутным наведваць сталічны бізнэс-інкубатар, які запуюнены студэнтамі — моладзь вучыцца зарабляць грошы.

— Вы павінны знаходзіць ініцыятыўныя людзей, вакол якіх будучы канцэнтравана іншыя, — агульным парламентарый задачу сельскіх Саветаў. — Яны будучы ствараць прадпрыемствы, вырашаць пытанне занятасці. Кіруюнкаў для развіцця бізнесу ў рэспубліцы — шмат. Гэты год аб'яўлены годам прадпрыемальнасці, скарыстаецца ён. Беларусь павінна ўвайсці ў 30 краін з самым прывабным кліматам для вядзення бізнесу.

Вадзім Папоў нагадаў аб надзвычайна складаным становішчы, у якім апынулася наша рэспубліка пасля развалу Саветаў Саюза. Першаарговай задачай тады было накарміць краіну. Сітуацыя ўскладнялася з-за недахопу сельгастэхнікі для АПК і адсутнасці валютных рэсурсаў.

Першапачаткова дзяржаўпраграма харчовай бяспекі нашай рэспублікі прадугледжвала забеспячэнне ўнутраных патрэб краіны, а потым — выхад з лішкаў прадуктаў харчавання на знешні рынак. Беларусь, у адрозненне ад краін-суседкаў, не разваліла сваю буйнатаварную вытворчасць у аграрным сектары, наладзіла ўласную вытворчасць камбайнаў і трактароў, дзякуючы чаму літаральна за некалькі гадоў вырашыла задачу харчовай бяспекі.

За перыяд незалежнасці Беларусі было створана больш за 6 тысяч фермерскіх гаспадарак, прычым больш за 4 тысячы ўжо спынілі сваё існаванне. Сёння ў краіне іх крыху больш за 2 тысячы. Пры гэтым штогод утвараецца каля 120-130 новых фермерскіх гаспадарак і каля 90 закрываецца. Паводле інфармацыі, агучанай Вадзімам Паповым, на долю фермераў прыпадае 0,2 працэнта ўсяго малака, што выпускаецца ў краіне, 0,5 працэнта мяса, 1,3 працэнта збожжа, 1,6 працэнта бульбы, крыху больш садавіны-агародніны і ягад — 5,4 працэнта.

— Што б мы мелі, калі б развалілі буйнатаварную вытворчасць? У лепшым выпадку такую ж сітуацыю, як у нашых суседзях, якія 50 працэнтаў прадуктаў харчавання завоззяць па імпарце. Але гэта багатая краіна, там ёсць і нафта, і газ. Яны пакуль што могуць такое дазволіць. А мы адкуль бралі б на гэта сродкі?

Сёння на свінаводчых комплексах вырабляецца 85 працэнтаў усёй свініны, што выпускаецца ў краіне. У нас захаваўся 84 комплексы па вытворчасці мяса буйной рагатай жывёлы. Пакуль што толькі 23 працэнтны ялавічыны вырабляюцца на комплексах, але гэты паказчык павялічыцца пасля правядзення мадэрнізацыі і рэканструкцыі комплексаў, запланаванай на наступную пяцігодку.

Беларусь аднавіла праграму вытворчасці малака. На першым этапе праграма дапамагае стабілізаваць сітуацыю, а потым — значна нарасціць аб'ёмы вытворчасці. Свой станоўчы эфект дае і праграма адрэзання вёскі: больш затрачана 124 трлн рублёў, пабудавана 1446 сучасных малочатаварных фермаў з даільнымі заламі і робатамі-маніпулятарамі, рэканструяваны многія жывёлагадоўчыя комплексы.

— Аднак нельга сказаць, што ўсе праблемы ўжо вырашаны, — лічыць парламентарый. — Яшчэ ішоў амаль 1,5 тысячы комплексаў, дзе кароў па-ранейшаму доюць у вярдо. Гэта ўжо анахронізм. Стаіць задача: за бліжэйшыя 2-3 гады комплексы павінны быць рэканструяваныя ці перапрафіляваныя, напрыклад, для вырошчвання цёлак і бычкоў.

Мы маем той фундамент, на якім можна будаваць сваю палітыку і выйсці з 6,5 мільярд тэна малака на вытворчасць 10 мілья тэна. Але для гэтага неабходна мадэрнізаваць 53 перапрацоўчыя малочныя прадпрыемствы, пабудавачь 875 новых суперсучасных комплексаў.

Гаворачы аб выніках апошніх 5 гадоў, Вадзім Папоў адзначыў, што мы не толькі выйшлі на поўнае забеспячэнне патрэб краіны прадуктамі харчавання, але рэалізавалі прадукты харчавання за мяжу — больш чым у 60 краін свету.

Вялікае значэнне для жывёлагадоўчы ма пытанне забеспячэння кармамі. Раней Беларусь імпартавала ўсе бялкова-вітамінныя дабаўкі, кукурузу, сою, пшаніцу. Сёння многае вырашчае сама. Шмат коўля ламалася вакол мэтагадгоднасці вырошчвання кукурузы.

— Аказваецца, што нават у Віцебскай вобласці расце кукуруза, якую можна выкарыстоўваць на зерне. Трэба толькі вытрымаць тэхналогію. З узвядзеннем у эксплуатацыю другой чаргі кукурузаакаліброваўнага заводу ў Брэсцкай вобласці мы цалкам вырашым праблему забеспячэння ўласным насеннем кукурузы.

ПРЫСТАЛІЧНАЯ СПЕЦЫФІКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— На ўсіх узроўнях улады не першы год гаворыцца пра тое, што штат сельвыканкамаў неабходна фарміраваць у залежнасці ад інфраструктуры і колькасці насельніцтва тэрыторыі. Хацелася б апрацоўваць і размоў перайсці да справы: правесці аналіз інфраструктуры, падлічыць колькасць зваротаў грамадзян і вызначыць, зыходзячы з гэтага, штатныя расклады сельвыканкамаў і аб'ём працы для кожнага спецыяліста, — лічыць Аляксандр Савончык. — Калі наш штатны расклад будзе хача б з большага адпавядаць аб'ёму нагрукі, тады і праблемы тэрыторыі мы зможам вырашаць больш эфектыўна, укладваючыся ў патрэбныя тэрміны... Пагадзіцеся: 13,5 штатных адзінак на амаль 30-тысячнае насельніцтва відавочна недастаткова. Скажам, пайшоў архітэктар у адпачынак — каму даручыць яго ўчастак працы? Хто яго заменіць? А ў выніку атрымаецца парушэнне тэрмінаў разгляду зваротаў грамадзян... Не трэба раздзімаць штат, але аптымізаваць яго, прывесці ў адпаведнасць з праблемамі тэрыторыі неабходна.

Адкрытым для сельскага Савета застаецца пытанне і з набыццём яшчэ аднаго службовага аўтамабіля. Зразумела, што ў нас у краіне не настолькі спрыяльная фінансавая сітуацыя, каб раскідацца налева і направа службовым транспартам. Але ставіць у аднолькавыя ўмовы існавання сельсаветы з 2-3 тысячамі насельніцтва і тыя, дзе налічваецца 30 тысяч жыхароў, таксама здаецца немэтазгодным. Тым больш, што Бараўлянскі сельвыканкам зусім не прэтэндуе на бесплатны транспартны сродак — ён гатовы набыць аўтамабіль за свае грошы.

— І зноў на словах усе быццам бы не супраць, але канкрэтнага рашэння дагэтуль няма, — уздыхае Савончык. — Ну, адмовіцца нам, законанімі мы на машыне... Але будучы праблема з іншым — зноў кудысьці не паспеем, не зможам дапамагчы чалавеку, вырашыць пытанне ў патрэбны тэрмін.

Аляксандр Пятровіч кажа, што мог бы ўвогуле з задавальненнем хадзіць усюды пехам ці ездзіць на веласіпедзе. Але сёння гэта папросту неэфектыўна, бо забірае шмат часу. Ён і на аўтамабілі не заўсёды паспявае на ўсе свае «аб'екты».

— За мінулы год я заплаціў 2 міліёны штрафў з уласнай кішэні: не прымуў некаторых адказных асобаў прыбраць тэрыторыю, зацягнуў тэрміны разгляду зваротаў... Каб усюды паспець, патрэбны дадатковыя сілы, людзі. У адваротным выпадку штрафаванне нас не перастае ніколі. Напэўна, гэта законна. Але ў дачыненні да работнікаў, якія і так перагружаны, не вельмі справядліва...

Наталля КАРПЕНКА.

Мінскі раён.

БАБРУЙСКАЯ «МАЗАКА»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

— Год прадпрымальнасці абяцае, відаць, шмат бонусаў бізнэсменам? На якія разгаі наводзіць вас дыялог з прыватнікамі?

— На фоне іншых райцэнтраў наш горад не выглядае бледна ў плане развіцця бізнесу. Тут вельмі развіты гандаль, грамадскае харчаванне, сфера паслуг, транспарт, сетка прыватных аптэк. Але калі кажуць пра нейкія палёгі для прыватнікаў, у мяне заўжды ўзнікае неразуменне. Бізнэс, я лічу, павінен працаваць на аднолькавых умовах з дзяржаўным сектарам. На дзяржаўныя прадпрыемствы накладваецца, між іншым, сацыяльная нагрузка, якой карыстаюцца і прадпрымальнікі: утрыманне дарог, харчовая бяспека, дзіцячыя садкі і так далей. Я ўжо не кажу пра далучэнні стратных калгасаў да дзяржаўных прадпрыемстваў. Чаму пра гэта ніхто не памятае? У той жа час бізнэсменам дазволілі закупляць дзяржаўную маёмасць, якая не выкарыстоўваецца, па надзвычай нізкіх цэнах — аж да адной базавай велічыні...

Многіх прадпрымальнікаў літаральна «заклявалі» прыватнікамі, і не заўжды гэта было аб'ектыўна. Дэпутаты неаднаразова падымалі такія пытанні, і цяпер яны вырашаныя заканадаўча. Калі прадпрымальнік дробасульна працуе, плаціць падаткі — ён варты павагі і даверу кантралюючых органаў. Роля дэпутатаў ва ўвядзенні мараторыю на праверкі была не апошняй. Скардзіліся бізнэсманы, што пакарэнне не заўжды адэкватнае правіннасці. Мы гэтыя пытанні агучвалі, і ў Дырэктыве № 4 пра гэта ідзе гаворка. На мой погляд, за неаўмыснае парушэнне нейкіх інструкцый, якое не зрабіла сур'ёзнай шкоды, недапушчальна штрафваць так, каб бізнэсм-

макраванні і рэгламенце: АЦЯ-САУ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саўеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; ПРЭДКА С., старшыня Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці; МАКСІМЕНКА С.А., старшыня Азярыцка-Слабодскага сельскага Савета дэпутатаў Смалевіцкага раёна Мінскай вобласці АПРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 21 03; e-mail: info@zvyazda.minsk.by Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 33.380. Нумар падпісаных у 19.30.

Ала МАЧАЛАВА.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ
РЭПСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15
ад 17 лютага 2009 года
выдана
Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнік: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»
Галоўны рэдактар Уладзімір НАРКЕВІЧ.
Адказная за выпуск Наталля КАРПЕНКА.
Грамадскі савет: НАВІЦКІ Г.В., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; БАЙКОУ В.М., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым са-

макраванні і рэгламенце: АЦЯ-САУ А.А., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саўеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; ПРЭДКА С., старшыня Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці; МАКСІМЕНКА С.А., старшыня Азярыцка-Слабодскага сельскага Савета дэпутатаў Смалевіцкага раёна Мінскай вобласці АПРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 21 03; e-mail: info@zvyazda.minsk.by Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Тыраж 33.380. Нумар падпісаных у 19.30.

«Банк, основанный на доверии»

ЗАО «Трастбанк»

220035, г. Минск, ул. Игнатенко, 11

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2011 года

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2010 год	2009 год
1	2	3	4	5	6
1 АКТИВЫ					
2	Денежные средства	1101	3.1.1.	15 406,7	15 521,5
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	3.1.2.	636,9	444,5
4	Средства в Национальном банке	1103	3.1.3.	33 722,2	56 189,0
5	Средства в банках	1104	3.1.4.	59 909,0	83 075,7
6	Ценные бумаги	1105	3.1.5.	3 045,2	1 002,9
7	Кредиты клиентам	1106	3.1.6.	257 032,1	165 664,7
8	Производные финансовые активы	1107	-	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	3.1.7.	2 198,0	398,0
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	3.1.8.	44 955,1	34 265,8
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-	-
12	Прочие активы	1111	3.1.9.	18 085,5	6 724,7
13	ИТОГО активы	11	-	434 990,7	363 286,8
14 ОБЯЗАТЕЛЬСТВА					
15	Средства Национального банка	1201	3.2.1.	15 065,8	-
16	Средства банков	1202	3.2.2.	21 780,1	3 459,2
17	Средства клиентов	1203	3.2.3.	265 850,6	239 792,0
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	3.2.4.	27 118,4	21 009,8
19	Производные финансовые обязательства	1205	3.2.5.	1 950,1	6 167,5
20	Прочие обязательства	1206	3.2.6.	10 051,7	10 345,6
21	ВСЕГО обязательства	120	-	341 816,7	280 774,1
22 КАПИТАЛ					
23	Уставный фонд	1211	3.3.1.	48 785,7	48 785,7
24	Эмиссионный доход	1212	-	-	-
25	Резервный фонд	1213	3.3.2.	4 880,1	4 405,1
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	3.3.3.	32 176,1	26 354,4
27	Накопленная прибыль	1215	3.3.4.	7 332,1	2 967,5
28	ВСЕГО капитал	121	3.3.	93 174,0	82 512,7
29	ИТОГО обязательства и капитал	12	-	434 990,7	363 286,8

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2010 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2010 год	2009 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011	-	36 320,3	33 750,5
2	Процентные расходы	2012	-	29 193,5	27 107,5
3	Чистые процентные доходы	201	3.4.1.	7 126,8	6 643,0
4	Комиссионные доходы	2021	-	40 005,2	28 222,8
5	Комиссионные расходы	2022	-	2 029,6	1 710,1
6	Чистые комиссионные доходы	202	3.4.2.	37 975,6	26 512,7
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	3.4.3.	139,5	182,9
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	3.4.4.	(19,1)	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	3.4.5.	1 524,4	(2217,6)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	3.4.6.	(1366,2)	(1613,5)
11	Чистые отчисления в резервы	207	3.4.7.	19 493,0	5 997,7
12	Прочие доходы	208	3.4.8.	8 137,2	889,2
13	Операционные расходы	209	3.4.9.	24 792,8	19 960,4
14	Прочие расходы	210	3.4.10.	3 603,9	2 647,4
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	-	5 628,5	1 791,2
16	Налог на прибыль	212	3.4.11.	788,9	-
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	3.4.	4 839,6	1 791,2
18	Базовая прибыль на простую акцию (в рублях)	3.4.12.	-	1 605 189	1 104 820
19	Разводненная прибыль на простую акцию (в рублях)	-	-	-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2010 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статей капитала	Символ	Уставный фонд	Эмиссионный доход	Резервный фонд	Накопленная прибыль (убыток)	Фонд переоценки статей баланса	Всего капитал	
								3	4
Раздел I. За год, предшествующий отчетному									
2	Остаток на 1 января 2009 г.	3011	22 944,7	-	3 441,7	2 139,7	25 106,1	53 632,2	
2	Изменения статей капитала	3012	25 841,0	-	963,4	827,8	1 248,3	28 880,5	
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	1 791,2	1 248,7	3 039,9	
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	963,4	(963,4)	x	-	
2.3	операции с учредителями (участниками)	30123	25 841,0	-	x	-	x	25 841,0	
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	25 841,0	-	x	x	x	25 841,0	
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-	
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-	
2.7	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	-	-	-	
2.8	прочие изменения (округление)	30126	-	-	-	(0,4)	(0,4)	(0,4)	
3	Остаток на 1 января 2010 г.	3013	48 785,7	-	4 405,1	2 967,5	26 354,4	82 512,7	
Раздел II. За отчетный год									
4	Остаток на 1 января 2010 г.	3011	48 785,7	-	4 405,1	2 967,5	26 354,4	82 512,7	
5	Изменения статей капитала	3012	-	-	4 75,0	4 364,6	5 821,7	10 661,3	
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	4 839,6	5 821,7	10 661,3	
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	x	475,0	(475,0)	x	-	
5.3	операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	x	-	x	-	
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	x	x	x	-	
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	-	x	-	
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	-	x	x	x	x	-	
5.7	перераспределение между статьями капитала	30125	-	-	-	-	-	-	
5.8	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-	
6	Остаток на 1 января 2011 г.	3013	48 785,7	-	4 880,1	7 332,1	32 176,1	93 174,0	

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ за 2010 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2010 год	2009 год
1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток) за отчетный период	301211	-	4 839,6	1 791,2
2	Прочие компоненты совокупного дохода за отчетный период	301212	-	5 821,7	1 248,7
2.1	В том числе: переоценка основных средств	3012121	3.3.3.	5 821,7	1 248,7
2.2	переоценка незавершенного строительства и неустановленного оборудования	3012122	-	-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123	-	-	-
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124	-	-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125	-	-	-
3	ИТОГО совокупный доход за отчетный период	30121	-	10 661,3	3 039,9

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2010 год

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2010 год	2009 год
1	2	3	4	5	6
1 ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ					
2	Полученные процентные доходы	70100	-	32 299,8	33 749,5
3	Уплатенные процентные расходы	70101	-	(28 910,8)	(27 250,3)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	-	30 594,2	28 222,8
5	Уплатенные комиссионные расходы	70103	-	(1 976,1)	(1 758,2)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	-	139,5	182,9
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	-	(19,1)	-
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	-	2 966,0	(2 884,9)
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	-	(5 583,7)	4 323,5
10	Прочие полученные доходы	70108	-	3 255,8	886,6
11	Прочие уплатенные расходы	70109	-	(25 401,7)	(20 871,9)

1	2	3	4	5	6
12	Уплатенный налог на прибыль	70110	-	(51,5)	(30,8)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах, итого	701	-	7 312,4	14 569,2
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	-	(10 313,2)	3 579,6
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	-	21 018,2	33 263,0
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	-	(2 216,0)	6 897,8
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	-	(104 511,9)	136,0
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	-	-	-
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	-	(3 535,9)	3 287,6
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов, итого	702	-	(99 558,8)	47 164,0
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	15 055,0	-
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	-	16 555,9	(3 717,9)
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	-	16 169,2	(84 128,7)
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303	-	5 158,0	(603,6)
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	-	-	-
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	-	2 979,9	1 128,1
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств, итого	703	-	55 918,0	(87 322,1)
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	-	(36 328,4)	(25 588,9)
<					

ХВАРЭЕ СТРАЙЊІК — РЭАГУЕ СКУРА

На пытанні чытачоў адказала дацэнт кафедры алергалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, кандыдат медыцынскіх навук Людміла МАСЛАВА.

(Працяг. Пачатак у нумары за 6 красавіка.)

— **Магілёўская вобласць, Іван Мікалавіч, 83 гады. Два гады — бронхіальны астма. За два гады двойчы быў у бальніцы з прыступам. Іх здзімаюць 1-2 уколы прэдынізоналу. Сальбутамол не дапамагае.**

— Які прэпарат вы прымаеце кожны дзень?

— **Сервэты, ранаіцы і ўвечары па 250 мг.**

— Гэта добры сучасны прэпарат, так што, відаць, неабходна проста павялічыць яго дозу. Калі ў вас застаецца неабходнасць у сальбутамоле і хуткай дапамозе, значыць, вы прымаеце недастатковую колькасць сервэтыў. Можна прымаць ранаіцы 500 мг, а увечары — 250. Калі ўсё роўна не будзе лепш, тады ўжо трэба прымаць рашэнне аб змене прэпарата. Для расшырэння бронхаў ёсць яшчэ адзін лекавы прэпарат — сімбикор.

— **Пасля прэдынізоналу прыступы слабеюць, але па вясне стан пагаршаецца...**

— Калі ўсё ж такі на працягу некалькіх месяцаў у вас адсутнічаюць прыступы ўдушша, значыць, сервэтыў вам дапамагае. Вясной жа, калі наступае абвастранне, неабходна павялічыць дозу. Гэта будзе значна лепш, чым потым змагацца з прыступамі, паколькі прэпараты, якія іх здзімаюць, няносяць большую шкоду здароўю. Не трэба чакаць, пакуль вам стане горш. Трэба правільна падбіраць штэпдэнажныя лекавыя прэпараты — сімбикор.

— **А чым замяніць сальбутамол, які не дапамагае?**

— Калі вам сальбутамол не дапамагае, то можна яго таксама замяніць на бератек. Але яшчэ раз

Па-першае, не варта баяцца такіх мазуў, яны дзейнічаюць мясцова і не трапляюць у кроў. З негарманальных жа сродкаў можна на параіць такі супрацьалергічны сродкаў, як «Феністил-гель».

— **Гродна, Алена. Мне 44 гады. Мінулы зімой заўважыла, што на правай назе, паміж галёнкі і шчыкалаткай з'явілася пляма — няяркага чырвонага колеру. Яна не знікае на працягу года, аднак зімой, калі знімаю боты і калготкі, вельмі моцна свярбіць. З зімамі да урача цягну, бо ўсё чакаю, што само пройдзе. Ці падобна гэта на алергію?**

— Гэта больш падобна на кантэнтны дэрматыт, таму вам трэба звярнуцца не да алерголага, а да дэрматолага, які візуальна ацэніць карціну пашкодзіўшага, пры неабходнасці возьме скарэбі і паставіць дыягназ. Да таго часу не раю вам набываць лекі метадам спробы і памылка. Калі ў вас грыбок, то вы толькі дарэмна патраціце грошы на гарманальныя прэпараты. У Гродна чароўныя ўрачы-дэрматолагі, выдатная дыягнастычная база.

— **Мінская вобласць, Алег Анатольевіч. На патыліцы, пад валамі, з'явіліся чырвоныя плямы, якія не свярбіць, але часам лязьваюцца мазі — той жа элаком. Баяцца гарманальнай мазі тут не варта, да плады яна не трапіць.**

— **Хойнікі, Ганна Станіславаўна. Маці і бацьку — па 84 гады. Нейкі час таму на галаве, лбе з'явіліся досыць моцныя выспіткі. Урач-дэрматолаг сказаў, што ёсць алергія, выпісаў супрацін і баўтушку, каб змазваць скуру. Аднак ніякага асаблівлага паліпашэння не назіраецца, у тым ліку, я думаю, і таму, што яны не ведаюць, на які прадукт узнікае алергічная рэакцыя. Дзе і якім чынам можна ўсталяваць, што стала прычынай выспіткі?**

— Пры алергічнай рэакцыі на прадукт харчавання рэагуе не толькі твар, а ўсё цела. Па-другое, малавергодна, каб у такім узросце з'явілася алергія. Нават калі б гэты стан з'явіўся ў маладым узросце, то з цягам часу ён бы, наадварот, знік. Неабходна паказаць бацькоў алергологу па месцы жыхарства, а можа быць, вар-

та падаехаць і ў вобласць. Ужыванне супраціну тут не да месца.

— **Гродна, Алена. Мне 44 гады. Мінулы зімой заўважыла, што на правай назе, паміж галёнкі і шчыкалаткай з'явілася пляма — няяркага чырвонага колеру. Яна не знікае на працягу года, аднак зімой, калі знімаю боты і калготкі, вельмі моцна свярбіць. З зімамі да урача цягну, бо ўсё чакаю, што само пройдзе. Ці падобна гэта на алергію?**

— Неабходна вылічыць, што менавіта дае такую рэакцыю, і перастаць гэтым карыстацца. Вам трэба лязьчыцца ў дэрматолага. Пасля паўнацэннага курса лязьчыцца з выкарыстаннем той жа гарманальнай мазі стан павінен палепшыцца.

— **Мінск, Вялянціна Аляксандраўна. Некалькі гадоў таму з'явілася алергія на поўсць катуў. Паколькі я прымаю янамаля лекаў ад іншых захворванняў, мяне цікавіць, ці не паліпае мяне аднойчы алергія на якія-небудзь лекавыя прэпараты? Як гэтага пазбегнуць?**

— Алергічную рэакцыю можа выклікаць літаральна любы лекавы прэпарат, асабліва калі ён часта ўжываўся пацыентам. Часцей за ўсё насельніцтва прымае аб'ябальныя сродкі, антыбіётыкі, вітаміны... Вось тэм мы і кажам, што не варта самастойна лязьчыцца і нават яшчэ мацца прафілактыкай. Тым больш калі ўжо ёсць неспрыяльны фон, тая ж алергія на поўсць катуў... У прычыне, пры працяглым прыёме нейкіх лекаў можа з'явіцца алергічная рэакцыя. Яна з'яўляецца часцей у тых выпадках, калі ўжо ёсць нейкі алергічны стан, хоць алергія на лекі можа з'явіцца і аўтаномна.

— **Святлана БАРЫСЕНКА, Вольга ШАУКО. (Працяг будзе.)**

19 апреля 2011 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Брестский КСМ».

Повестка дня:
2. О внесении и утверждении изменений в Устав Общества.
Собрание будет проходить по адресу: г. Брест, ул. Московская, 360. Начало регистрации участников собрания: 13.30.

УНП 200295903

Извещение о проведении 12 мая 2011 г. ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже обращенного в доход государства недвижимого имущества

Наименование и характеристика продаваемого имущества	изолированное помещение транспортного назначения — гараж № 201, инвентарный номер капитального строения №500/С-1282, инвентарный номер помещения №500/Д-42468, общая площадь 19,9 кв.м
Местонахождение имущества	г. Минск, ул. Антоновская, 15, пом. 201. (ГПК «Бейнит»)
Сведения о собственнике	Леонтик Л.В.
Организатор аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, 220030, г. Минск, (017) 227 40 22
Начальная цена	27 347 000 белорусских рублей
Сумма задатка	2 700 000 белорусских рублей

Участие в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц и индивидуальных предпринимателей); согласие на правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную копию копия платежного поручения о внесении задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012104971019 в Региональной Дирекции № 700 ОАО «БПС-Банк», код 153001369, получатель — УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190395853.

РЫЭЛТАР-«КИДАЛА» Махлярка завалодала 100 мільёнам рублёў кліентаў, якія хацелі купіць новую жыллошчу

Рыэлтар аднаго са сталічных агенцтваў нерухомасці, пачынаючы з 2009 года, «вадзіла за нос» людзей, якія звярталіся па дапамогу ў агенцтва. Паводле звестак прэс-агенцтва Акціўскага РУУС Антона Санкевіча, у кліентаў, якія планавалі абзавесціся жыллем, яна патрабавала перададуць. Апошня пакідала аферыстычны грошы. Аднак у далейшым кватэры, на якія прэтэндавалі патэнцыйныя пакупнікі, да іх не трапілі. Такім чынам зламаныя «набіра» больш за 100 мільёнаў рублёў. Махлярка затрыманая праваахоўнікамі, у дачыненні да яе заведзена шэраг крмінальных спраў, што ў выніку можа выліцца ў пазбаўленне волі на тэрмін да 12 гадоў.

Ігар ГРЫШЫН.

В публикации по утере страховых полисов (газета «Звезда» № 58 от 30.03.2011 г.) следует читать: Страховая компания ЗАО «Промтрансинвест» и далее по тексту.

Информация о результатах финансово-хозяйственной деятельности открытого акционерного общества «Минскводстрой» за 2010 год.

№ строки	Наименование показателей	Ед. изм.	
1.	Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг (за вычетом налогов и сборов, включаемых в выручку)	млн. руб.	104183
2.	Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ, услуг	млн. руб.	103409
3.	Прибыль (убыток) за отчетный период, всего	млн. руб.	154
в том числе:			
3.1.	прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг	млн. руб.	774
3.2.	прибыль (убыток) от операционных доходов и расходов	млн. руб.	-281
3.3.	прибыль (убыток) от внереализационных доходов и расходов	млн. руб.	-339
4.	Налоги и сборы, платежи и расходы, производимые от прибыли	млн. руб.	-
5.	Прибыль (убыток) на распределение	млн. руб.	154
6.	Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде (с учетом отчислений дочерних предприятий)	млн. руб.	105,6
7.	Дивиденды на одну акцию, начисленные в данном отчетном периоде	рублей	30043
8.	Количество акционеров, всего в том числе:	лиц	69
8.1.	юридических лиц	лиц	3
8.2.	физических лиц	лиц	66
9.	Среднесписочная численность работающих	человек	676
10.	Обеспеченность акции имуществом общества	тыс. руб.	4822

Генеральный директор С.Г. Павлович
Главный бухгалтер В.В. Евсевич

Годовой отчет о результатах финансово-хозяйственной деятельности ОАО «Белкотлоушник» (г. Минск, ул. Арханская, 22А) за 2010 г.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ЯНВАРЯ 2011 г.

Наименование показателя	Код строки	На начало года (млн. руб.)	На конец года (млн. руб.)
АКТИВ			
1. Внеоборотные активы	190	1 416	1904
2. Оборотные активы	290	1244	1222
БАЛАНС	300	2660	3126
ПАСИВ			
3. Капитал и резервы	490	2255	2693
4. Обязательства	510	405	433
БАЛАНС	700	2660	3126

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ЗА 2010 г.

Наименование показателя	Код строки	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации работ, услуг	010	5608	4626
Налоги и сборы из выручки	011	918	745
Себестоимость работ, услуг	030	3757	2872
Прибыль от реализации работ, услуг	070	933	1009
Операционные доходы	120	4	2
Внереализационные расходы	150	167	249
Прибыль отчетного года	240	770	762
Налог на прибыль и иные обязательные платежи	250-260	257	272
Чистая прибыль	300	513	490

Количество акционеров — 56, в т.ч. юридических лиц — 1. Начислено на выплату дивидендов в отчетном году — 65 млн. руб. Дивиденды, приходящиеся на 1 акцию — 968,197 руб. Среднесписочная численность — 78 человек. Аудиторское заключение о достоверности и соответствии законодательству отчетности Общества от 28.03.2011 №37/11.

Директор М.М. Чижков
Гл. бухгалтер С.В. Русак

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА по продаже права заключения договора аренды капитального строения, находящегося в собственности ОАО «Желдорсервис, г. Могилев»

№ лота	Наименование объекта, его местонахождение, арендуемая площадь, кв.м.	Начальная цена продажи, руб.	Сумма задатка, руб.	Характеристика объекта	Кoeffициент к базовой ставке арендной платы*
1	Право заключения договора аренды капитального строения (инвентарный номер капитального строения 710/С-39765), расположенного в г. Бобруйск, ул. Западная, д. 26а, арендуемой площадью 621,0 кв.м.	5 433 750	543 370	Одноэтажное кирпичное здание, 2004 г. постройки. Фундамент бетонный; стены, перегородки — кирпичные; перекрытие — железобетонное; оконные проемы — двойные, окрашенные; двери — филленчатые, металлические; стены — оштукатурены, окрашены. Имеется теплоснабжение, электроснабжение, водоснабжение, канализация, телефон.	1,0

Срок договора аренды — 5 лет.
Аукцион состоится 15 апреля 2011 года в 15.00 в зале заседаний Могилевского городского исполнительного комитета по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а. Заявки принимаются ежедневно с 7 апреля 2011 в рабочие дни с 8 до 17 часов по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 411. Последний день приема заявок — «13» апреля 2011 года. Заключительная регистрация участников аукциона «15» апреля 2011 года с 14 до 15 часов.

Организатор аукциона: МГ УКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28а.
Продавец: ОАО «Желдорсервис, г. Могилев», г. Могилев, ул. Первомайская, д. 99.
Для участия в аукционе необходимо в сроки, указанные в извещении, представить в МГ УКП «Центр по приватизации» следующие документы: заявление на участие в аукционе; подписанное с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон; копию платежного поручения либо иного документа о перечислении задатка на расчетный счет МГ УКП «Центр по приватизации» 3012213290010 в ФП по Могилевской области ОАО «Белинвестбанк», МФО 153801712, УНН 700008710, последний день внесения задатка «13» апреля 2011 г.
До подписания договора аренды победитель аукциона (лицо, привнесенное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней, не считая дня проведения аукциона, обязан перечислить на текущий (расчетный) счет арендодателя сумму, за которую продан предмет торгов, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также в соответствии со счетом-фактурой возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. Договор аренды заключается арендодателем и победителем аукциона (лицом, привнесенным к победителю аукциона) в течение 5 рабочих дней с даты подписания протокола о результатах аукциона. Оплата стоимости приобретенного на аукционе предмета торгов осуществляется победителем (лицом, привнесенным к победителю) аукциона в белорусских рублях в установленном порядке.
Условия оплаты — разовый платеж.
С объектом можно ознакомиться ежедневно в рабочие дни недели с 8 до 17 часов.
*коэффициент предусмотрен п.9.2. Положения о порядке определения арендной платы при сдаче в аренду капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, их частей, утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 23.10.2009 г. № 518.
Полное извещение о проведении аукционных торгов опубликовано в газете «Звезда» № 42/26906 от 4 саватика 2011 г.
Контактные телефоны организатора аукциона для уточнения или получения дополнительной информации: г. Могилев (0222) 22 11 78, 22 54 85.

Рубрыку вядае Вялянціна ШПІЛЕЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 13 (392)

Уласціваці пропалісць

«Колькі часу захоўвае лекавая уласціваці пропалісць?»
А. Трухан, г. Старобін

Пропалісць (пчалны клей) — смалістае рэчыва, якое выпрацоўваецца пчаламі. Мае прыемны пах, гаркаваты смак, клейкі навомацак. Пры награванні робіцца мяккім, пры ахалджэнні ператвараецца ў крохкую цвёртую масу з карычненым або зялёным адценнем. Поўнасцю раставараецца ў спірэ, вочанай кісласце, эфіры. У вадзе не распускаецца.
Звычайна пропалісць выбіраюць з вулля летам, у канцы медазбору. Загортаюць у вочаную паперу і кладуць у цёмнае прахалоднае месца. Пры правільным захоўванні ён не губляе лекавых уласціваццяў да пачынаюць.

Ужыванне пропалісцы ў медыцыне грунтуецца, перш за ўсё, на яго антыбактэрыяльным дзеянні. Які мед, ён абеззаражае асяроддзе, забівае стрэптакокаў, стафілакокаў, узбуджальнікаў паратыту, сібрыскай язве, дыфтэрыі і іншых хвароб. Доследы паказалі, што пропалісць дзейнічае на стваў мікраарганізмаў. Сіла ўздзеяння залежыць ад канцэнтрацыі яго ў лекаў і ад працягласці яго ўздзеяння. Пропалісць са старажытнасці выкарыстоўваецца пры лязьчэнні гнойных і траўматычных ран, а ў комплекснай тэрапіі — для лязьчэння ангіны, запалення лёгкіх, туберкулёзу, дэрматыту.

Другая велькая якасць пропалісцы — здольнасць абязбоўваць. Добра сапраўе зубны боль, умацоўвае эмаль зубоў, палярэджваюць тым самым карысць. Сфера ужывання ў хірургіі — стоматалогія. У народнай медыцыне выкарыстоўваецца пераважна ў мазях і настояях. Пры награванні пропалісць не губляе сваіх лекавых уласціваццяў.

Красавік — сярэдзіна вясны

Мы так доўга чакалі цяпла і не заўважылі, што на календары ўжо сярэдзіна вясны, а цяпла з такой цяжкасцю прабіваецца на нашы палі і агароды. Выключэннем, відаць, з'яўляюцца толькі паўднёвыя раёны краіны. І ўсё ж трэба прыслухацца, што гаварылі пра надвор'е ў красавіку нашы продкі, не размяжоўваючы паўднёвыя і паўночныя раёны.

У красавіку мокра — будзе грыбное лета, навалынічны месяц — да цяплага лета. Сніга абложы ў красавіку — да цяпла і дажджу. З барозы цячэ шмат соку — да дажджлівага лета.

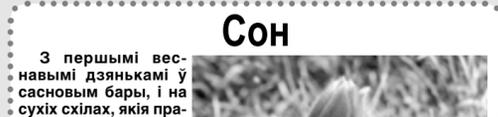
Зорныя ночы ў канцы красавіка — да ўраджаю.

Калі ноч на Дабравесце цяплата, то вясна будзе дружная, а калі дзень ціхі і цёплы — лета такое ж. У красавіку па жылх дрэў бяжыць першы ток жыцця — пачынаецца рух соку. Набухаюць пушкі і дзе-нідзе распускаюць свае лісцікі. На галінках вярбы з'яўляюцца жоўта-зялёныя «коцікі», над імі нясмела гудуць пчолы, якія яшчэ не падужалі пасля вясны. Усё прырода адчувае на сабе жыццёвае ўздзеянне юнай вясны.

У сады першыя пачынаюць вегетацыю парэчкі і агрэс. Ад набухання да распускання кветкавых пушпашак чорны парэчак праходзіць 7—10 дзён. Таксама пачынаюць вегетацыю вішня і слива, у якіх фаза ад набухання да распускання кветкавых пушпашак — 9—12 дзён. Вегетацыйныя пушпашкі распускаюцца праз 5—7 дзён пасля кветкавых. Яблыня ўстапуе ў перыяд вегетацыі пазней за іншыя пароды.

З улікам гэтага ў красавіку адразу ж пасля раставання снегу і падсыдання глебы ў сады вызвалюць дрэвы ад абязначаных матэрыялаў супраць грызуноў, абдзіраюць корку са ствала і сучкоў. Увесь матэрыял, які гарыць (галінкі, сучкі), збіраюць у хату асіну, каб паліць у печы, бо яна «страляе». Тады ўжо і ў вяршыне вуголля хапала, і гаспадыня бяляса лішні раз падчысці да прыпечка, каб незарок вочы не павыбівала, ды і цяпла давала яна мала. Нарядка згадваліся выпадкі, калі ўсё ж прывозілі асіну на дрэвы, а потым гаспадыня абуралася, што нехта пасярод двара расклаў валежкі вогнішча.

Усё ў сады і агародзе патрабуе вашай увагі і клопату. Расліны рады сустрэчы з вамі, які вы іх любіце.

З першымі вяснамі дзянькамі ў сасновым бары, і на сухіх сцілах, якія праграваюць слабымі праменьчыкамі сонца, з'яўляюцца прыгожыя цёмна-фіялетавыя кветачкі, падобныя на вянчкі.

Яны шматгадовыя з магутным вертыкальным каранем і невысокім сцяблом, якое пакрыта мяккім сее рабыстым пушком. У народзе яны вядомыя як сон, або сон-трава. Такая назва звязана з павер'ем, якое бытавала ў многіх народаў, што гэтая трава зольная наводзіць сон. У адным з сярэднявечных літаратурных помнікаў згадваецца д'ябал у абліччы воіна, які ходзіць па храме і кідае ў манахаў сон-траву, каб тыя забылі пра сваю службу і заснулі моцным сном. З пэсямі і нагаворамі накіроўвае вясковую траўніку на сон-траву, выкарыстоўвае яе для варажбы. А яшчэ — свежым сокам расцірае ад ламаты і целе, у адвары купалі дзятэй пры высыпках на скуры.

Пятрушка

Вельмі карысна ранній вясной ужываць пятрушку, багату на вітаміны і мінеральныя солі, вырашчаныя на ўласным агародзе.

Пятрушка ўдаецца толькі на ўрадлівых, глыбока разрыхленых, вільготных глебах. Яна любіць лёгкае зацяненне. Сеюць пятрушку ў два тэрміны: ранняя вясной, як толькі растане глеба, і ўвосень — у кастрычніку. Паколькі насенне пятрушкі чырвае і ўсходзіць яму трэба, то пры вясновай сябце яго чэрка забамачыць і прарасціць. У адваротным выпадку яно прарасце, але толькі на 2—3 тыдні пазней.

Для падзімнай сябы насенне не прарощваецца: адляжваюць у зямлі ўсю зіму, рана вясной яно краеаецца ў рост.

Каб вырасіць роўную, гладкую карані, пад пятрушку нельга ўносіць свежы неперарэзаны гной. Тыя, хто гробуе гэтым правілам, атрымае тонкія, непрыдатныя карнечы. Даглядаць пятрушку проста. Калі вы пасеялі яе ўвосень, то вясной градуку прараліце, затым прырыхліце. Пятрушку сеюць пасля агрукі ці капуста.

Расліна патрабавальна да вільгаты. Пры яе недахопе ў высокай тэмпературы рост і развіццё раслін затрымаваецца. Цяжка гліністыя глебы для яе непрыдатныя.

Падкоркі патрабуюць і шматгадовыя культуры, якія зімавалі ў грунце (піоны, касачы, флэскы, хоста, прымула). Іх падкармливаюць поўным мінеральным угнаеннем. Ландышы, пачынаючы з другога года пасадкі, падкармливаюць аміянавай селетры ці менавіну. Для нарцысаў і гіяцынтаў да азотных угнаенняў дабаўляюць суперфасфат і сернакіслы калій.

Падкоркі патрабуюць і шматгадовыя культуры, якія зімавалі ў грунце (піоны, касачы, флэскы, хоста, прымула). Іх падкармливаюць поўным мінеральным угнаеннем. Ландышы, пачынаючы з другога года пасадкі, падкармливаюць аміянавай селетры ці менавіну. Для нарцысаў і гіяцынтаў да азотных угнаенняў дабаўляюць суперфасфат і сернакіслы калій.

Усё ў сады і агародзе патрабуе вашай увагі і клопату. Расліны рады сустрэчы з вамі, які вы іх любіце.

Так ужо здарылася, што асіне ў вуснай народнай творчасці ўвогуле не пашанцавала. У прыказках, прымаўках, легендах рэдка знойдзеш пра яе добрыя словы, хоць гэта прыгожае, высокае, стройнае дрэва з зеленавата-шэрай карой і негустой кровай, лісты якой увосень афарбоўваюцца ў лімонна-жоўты, аранжавы колеру. Нельга не згадаць і тое, што дрэннай славай асіна абавязана біблейскай легендзе, паводле якой менавіта на асіне павесіўся Юда, і яна, спрабуючы сціхнуць з сябе памяць пра здрадніцка, нярысына трапе лістамі. Гаварылі: «Адно праклятае дрэва без ветру шуміць» ці: «Ніхто не палюхае, а яна усё дрыжыць».

Ніхто не палюхае, а яна дрыжыць. Так ужо здарылася, што асіне ў вуснай народнай творчасці ўвогуле не пашанцавала. У прыказках, прымаўках, легендах рэдка знойдзеш пра яе добрыя словы, хоць гэта прыгожае, высокае, стройнае дрэва з зеленавата-шэрай карой і негустой кровай, лісты якой увосень афарбоўваюцца ў лімонна-жоўты, аранжавы колеру. Нельга не згадаць і тое, што дрэннай славай асіна абавязана біблейскай легендзе, паводле якой менавіта на асіне павесіўся Юда, і яна, спрабуючы сціхнуць з сябе памяць пра здрадніцка, нярысына трапе лістамі. Гаварылі: «Адно праклятае дрэва без ветру шуміць» ці: «Ніхто не палюхае, а яна усё дрыжыць».

Добры гаспадар ніколі не браў асінавыя гнілкі, якія сваяліся сваімі агеньчыкамі і да смерці напалохалі недасведчаных у такой справе гаспадароў. Паводле адной з легендаў, адыла пася паміж дрэвамі спрэчка, то больш карысці прыносціць калісці, і сагна, і лістоўніца, і ясьень, і кедр, і бяроза наперабод хваліліся сваімі заслугамі, і толькі асіна нічога не магла сказаць. Але час развясці гэтыя міфы аб бескарыснасці асіны. На працягу стагоддзяў яна шырока прымянялася ў народнай медыцыне. Пушпашкі і лісты дрэва, якія змяшчаюць эфірныя алеі, гліказіды і арганічныя кіслоты, валодаюць маганонным, патогонным, вясучым, супрацьзапаленчым, абязбоўвальным дзеяннем. Прыг

У ПАМ'ЯЦЬ АБ ПРОДКАХ — ДУБРОВА

СЭЛЕТА спаўняецца 170 гадоў з дня нараджэння знакамітай пісьменніцы Элізы Ажэшкі, якая пазнае час жыцця на Ляхавіцкім узбяр'ях. І вось у раёне вырашылі адзначыць гэты юбілей. У беларускіх тэатрах па творах Элізы Ажэшкі ставіліся спектаклі. Пісьменніца імкнулася паказаць характар беларусаў, іх побыт, а падчас паўстання 1863-64 гадоў прымавала ў ім актыўны ўдзел.

Паўны час Эліза Ажэшка жыла ў маёнтку Фляр'янава, які належаў вядомаму паэту і грамадскаму дзеячу Яну Бохвіцу. Пра тое, як задумана адзначыць юбілей, я даведаўся ў галоўнага рэдактара газеты «Ляхавіцкі вестнік» **Вольгі БАРАДЗІНОЙ**, бо менавіта яна выступіла з ініцыятывай уважэчыць памяць Элізы Ажэшкі.

— Вольга Пятроўна, як узнікла ідэя?
— У Фляр'янава расце дуб, які пасадзіла пісьменніца. Пра гэта сведчыць мемарыяльная шыльда на камені побач з дрэвам. Але дрэвы, які людзі, паміраюць. Ды і чыясьці злая рука можа ўзяць пілу... Вось і з'явілася задума з жалудоў ад гэтага дуба высадзіць цэлую алею. Дрэвы будуць генетычна звязаны з дубам, пасаджаным Элісай Ажэшкай. Мяркую пасадзіць 100 саджанцаў. Жалуды збіралі і адбіралі супрацоўнікі рэдакцыі разам з ляхавіцкай моладдзю. А ідэя прыйшла нечакана. Можна было захаваць. Але ж адной задумкі мала, неабходна яе яшчэ і ажыццявіць.

— У рэдакцыю прыйшоў Герой Сацыялістычнай Працы Генрых Трацяк — ён у свой час узначальваў калгас, на тэрыторыі якога знаходзіцца маёнтка Бохвіца і дуб Ажэшкі. Чалавек загарэўся гэтай ідэяй і папрасіў: «Вазьміце мяне ў сваю кампанію. Падключыце да справы». Чаму б не падключыць? Яшчэ адзін важны момант. Маёнтка, дакладней, адзін з яго будынкаў, захаваўся ў даволі добрым стане. То чаму б не адкрыць у ім музей жыцця і побыту беларусаў 18-19 стагоддзяў? — прапанаваў Генрых Трацяк. У музеі будзе экспазіцыя, прысвечаная Элізе Ажэшкі і іншым знакамітым людзям таго перыяду. Час пакажа, бо такія рэчы з часам не робяцца.

— А як да гэтай ідэі аднеслася раённая ўлада? Ды і патрэбны пэўныя выдаткі...
— Старшыня райвыканкама Дзмітрый Бурдук адразу ж падтрымаў ідэю і 23 лютага падпісаў «Палажэнне аб стварэнні ініцыятыўнай групы па адраджэнні леса-

парку і сядзібы в. Фляр'янава ў 2011-2012 гадах». Зацверджаны і план рэалізацыі праекта.

— Прыемна, што Дзмітрый Міхайлавіч блізка да сэрца прыняў ідэю. Але ці пад сілу будзе ініцыятыўнай групе зрушыць справу? На грамадскіх пачатках многа не робіш.

— Некаторыя моманты ўжо ўзгоднены з кіраўніцтвам Ляхавіцкага лягаса, начальнікам інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргеем Баргамонам. Думаю, што не застанеца ўбярэ і СВК «Шлях новы». Старшыня сельгаскааператыва Аляксандр Вашчук зацкаўлены мець на сваёй тэрыторыі такі культурна-гістарычны аб'ект. Дарчы, СВК «Шлях новы» — адна з самых моцных гаспадарак раёна. Напэўна, і іншыя калектывы раёна, моладзь прымуць удзел у адраджэнні парка-сядзібы в. Фляр'янава.

— У мінулым годзе рэдакцыя раёнкі ў конкурсе «Залатая літара» стала лаўрэатам у намінацыі «Лепшыя матэрыялы культурна і гістарычна-краязнаўчых тэматыкі» — гэта сведчанне таго, што граэта надае шмат увагі нашай гісторыі і спадчыне. У вас ёсць прыхільнікі ў гэтай справе?

— Паўная аб'якаваць да сваёй гісторыі ў некаторыя часткі насельніцтва ёсць, але побач з намі жывуць людзі нераўнадудныя. Ужо сам факт, што ў Фляр'янава можа адраджацца сядзіба — сведчанне гэтаму.

У в. Свяціца жыве былая настаўніца Вера Шыловіч. Вось каб у нас больш было такіх прыхільнікаў — людзей адданых свайму краю, бацькаўшчыне, то многае зрушылася б з месца. І тым не менш я — аптымістка.

У мінулым годзе мы збіраліся шырока адзначыць 600-годдзе перамогі пад Грунвальдам, але шырокага святкавання не атрымалася, хоць асобныя эпізоды і былі. Чаму так выйшла? Не таму, што жыццё такое — гэта мы такія. Сёння толькі даводзіцца шкадаваць, што ў гаду не прыйшло пасадзіць дубовы парк «Дуброўна» (Грунвальд) у гонар той перамогі. А які помнік быў бы!

У Завоссе ад піпы, якая памятае Адама Міцкевіча, застаўся толькі спаражнелы камель, і добра, што ад кораня паднялася маладая ліпка. І гэта сімвалічна — гістарычная сувязь не перапынілася. Можна, тут адраджаецца рамантызм і сентыментальнасць, але калі справа дачыцца нашай культуры і гісторыі, то гэта цешыць душу. Дубровы для нашых продкаў былі святымі, і ў гэтым быў вялікі сэнс.

Сымон Свістоўніч.

МАЛАДЫ, НЕРАЗУМНЫ І П'ЯНЫ

18-гадовы навучэнец аднаго з каледжаў Магілёва пачаў свой дзень з бутэлькі гарэлкі. Таму яго нездарма пацягнула на «подзвігі». Пра гэта і не думаў 45-гадовы магілёвец, які вырашыў падвезці маладога чалавека. А той пасля канфлікту ў аўтамабілі моцна збіў вадзіцеля і кінуў яго ў лесе. На скрадзеным аўтамабілі хлопек паехаў у вёску ў Клічаўскім раёне, каб пахваліцца перад знаёмымі. А гэтым часам збіты магілёвец дабраўся да бліжэйшага жыльля, дзе яго выклікалі медыцынскаю дапамогаю і міліцыю. У выніку плана «Тэрэхват» на працягу гадзіны хуліган і злодзей быў затрыманым. Цяпер, значае прэс-служба Магілёўскага УУС, яму пагражае зняволенне ад 3 да 7 гадоў.

МЕТАЛ З КАНАЛІЗАЦЫЙ

5 красавіка ў Чэрыкаўскім раёне распачалі крымінальную справу аб крадзяжы каналізацыйных люкаў. Вясковы жыхар 1972 г.н. скраў уначы з вуліцы ў вёсцы Багданува 3 каналізацыйныя люкі. Вядома, прыцягальнасць люкаў тлумачыцца матэрыялам, з якога яны зроблены: металічны лом цяпер у цане. Жылкамунгас ацаніў скрадзеныя маёмасць у 400 тысяч рублёў.

ХМЕЛЬ ПАДЫЎ НА УГОН

У Магілёве пасярод белага дня два мужчыны, раней судзімыя за крадзеж, спрабавалі скрасці трактар, паведаміла прэс-служба Магілёўскага УУС. Тэхніка належыць магілёўцу, які пакінуў трактар у двары дома на вуліцы Пячарскай. Міма ішлі два сябры, якія вярталіся пасля вясёлай папойкі. Ён прыйшла ў гадува свежых аднак дзед трактар і прадаць у вёску. Дзед палеў у кабінку, другі стаў штурхаць. Аднак пільныя жыхары дома ўбачылі падазраваных перасоўванні і выклікалі міліцыю. Аднаго злодзея затрымалі на месцы, а другога адшукваў службаў міліцыі сабака Дзэк.

СЭС-ПАСЛУГІ АД НАТЭЛІ СПЫНЕНІ

У Магілёве, паведамлілі праваахоўныя органы, затрыманна вядома ў горадзе неаднаразова судзімым сутэнка Натэла. Дакладна высветлена, што Натэла дзела сваёй матэрыяльнай карысці наймаў жанчын для сэкс-паслуг, у тым ліку і непяўналетніх.

Аказваецца, цяпер жанчын, якія гандлююць сабой, не вядуць, у нумары, а запрашаюць кліентаў у арэндаваныя непадалёк ад гасцініцы кватэры. Сумы за ноч — ад 100 да 300 тысяч рублёў. Сябе арганізатар «бізнесу» забіраў да 80% ад заробкаў. Паводле Крымінальнага кодэкса, цяпер сутэнкаў пагражае зняволенне да 10 гадоў і канфіскацыя маёмасці.

Алена КАЗЛОВА.

АЖАНИЛІ ПРЫНЦА БЕЗ ПРЫНЦА

У мінулыя пятніцу на вуліцах Лондана прайшлі прывабныя і шчаслівыя маладыя. Народ здзіўлена ўглядаўся ў знаёмыя твары і здзіўляўся: «Быццам бы вяселле прынца Уільяма і Кейт Мідлтан прызначана на канец красавіка...» Увогуле першакрасавіцкі розыгрыш атрымаўся на славу.

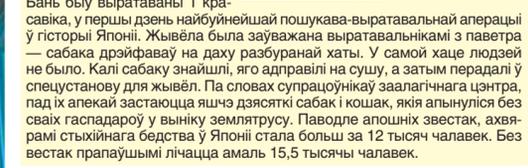
Дваінікі прадстаўнікоў каралеўскай сям'і: «каралева» — Мэры Уілс, «прынц Уільям» — Сімон Уоткінсан і «Кейт Мідлтан» — Джэды Брэдло пазіруюць шматлікім фатографам каля царквы ў Лондане ў пятніцу 1 красавіка.

Мінакоў у творах, натуральна, парадавала падобнае дзейства, бо не скарэ, што ўся Англія з заміраннем сэрца чакае доўгачаканы шлюб. Вясельны картэж спачатку праехаў па вуліцах Лондана, а потым «маладыя» вырашылі адвядвацца свай «шлюбу» і адправіліся ўся кураціну на Лестэр-сквер. Елі, вядома ж, седзячы каля акна, на вачах у публікі і шматлікай прэсы. Падчас фальшывага вяселля нават адбыўся традыцыйны кідок букета. Даведаўшыся пра вяселле дваініцы, на яго злілася прэса, пацвярджачы, з кім неспрэчнае ўсе чакаюць сапраўднага вяселля сына прынцыцы Дыяны. Сапраўднае ж вяселле прынца Уільяма і Кейт Мідлтан адбудзецца 29 красавіка. Ацыя ў уздзеіма дваініцы была праведзена з мэтай прамоўшана новай кнігі Элісан Джэксан «Кейт і Уіл ідуць да алтара: Правільная каралеўская казка». Джэксан набыла папулярнасць у 1999 годзе, калі ў свет выйшла яе кніга з фотаздымкамі дваініцы вядомых людзей ў правакацыйных позах. У каралеўскай нявесты ёсць яшчэ адна дзюўшчына-дваінік. Яе зваць Кейт Біван, і яна таксама ўдзельнічае ў прома-акцыях.

ВЕР І СПАДЗЯВАЙСЯ

Выратаваны японскі сабака ўз'яўнаўся з гаспадаром Сабака, якога выратавалі праз тры тыдні пасля разбураўнага землятрусу ў Японіі, вярнуўся да свайго гаспадары. Уз'яўнаўна сабака і яго ўладальнік адбыліся ў панядзелак, праз некалькі дзён пасля таго, як жывёлу прывезлі ў заалягічны цэнтр прэфектуры Міягі.

Паводле слоў гаспадары сабакаі па мянушцы Бань, ён убачыў свайго ўлобёнца ў тэлевізійным рэпартажы, прысвечаным выратавальнай аперацыі, разгорнутай у пацярпелых ад землятрусу і цунамі раёнах. Калі ўладальнік сабакаі убачыў яго на тэлевізары, ён пагнаў яго і тут жа звязваўся з прадстаўнікамі ўстаноў для жывёл. Сабака Бань быў выратаваны 1 красавіка, у першы дзень найбуйнейшага пошукава-выратавальнай аперацыі ў гісторыі Японіі. Жывёла была заўважана выратавальнікамі з паветра — сабака дрэйфаваў на даху разбуранай хаты. У самай хаце людзей не было. Калі сабаку знайшлі, яго адправілі на сушу, а затым пералілі ў спецнаступов для жывёл. Па словах супрацоўнікаў заалягічнага цэнтры, пад іх апекай застаюцца яшчэ дзясяткі сабак і кошака, якія апынуліся без сваіх гаспадароў у выніку землятрусу. Паводле апошніх звестак, ахвярамі стыйкай бедствы ў Японіі стала больш за 12 тысяч чалавек. Без вестак прапаўшымі лічыцца амаль 15,5 тысячы чалавек.

Выратаваны японскі сабака ўз'яўнаўся з гаспадаром Сабака, якога выратавалі праз тры тыдні пасля разбураўнага землятрусу ў Японіі, вярнуўся да свайго гаспадары. Уз'яўнаўна сабака і яго ўладальнік адбыліся ў панядзелак, праз некалькі дзён пасля таго, як жывёлу прывезлі ў заалягічны цэнтр прэфектуры Міягі.

АРНІ СТАНЕ... МУЛЬЦЫШКАЙ

Арнольд Шварцэнгегер, які доўгі час інтрыгаваў грамадскасць заявамі пра сваё хуткае вяртанне ў кіно, знайшоў сабе ролю па душы. Пасля заканчэння губернатарскага тэрміну «Жалезны Арні» вырашыў стаць супергероём па мянушцы «Губернатар».

Пры гэтым пацверджаныя ролі ў поўнаметражных фільмах у легендарна баявойкі няма, затое нядаўна з'явілася інфармацыя пра загадкавы міжнародны праект, у якім Шварцэнгегер павінен прынцыц паслыны ўдзел. Гаворка ідзе пра мультсерыял. Праект носіць гучную назву The Governor (спалучэнне слоў «Губернатар» і «Тэрмінатар»). Кінамастэр гэтай навіной злёгку шакаіраваны, бо ад Шварцэнгегера чакалі чаго-та іншага, але не мультсерыял. Сам жа ён ад праекта ў захапленні. Сюжэт незвычайны і спалучае рэальныя факты з жыцця былога палітыка з выдуманым падзеямі. Паводле задумкі, пасля заканчэння губернатарскага тэрміну «Жалезны Арні» вырашае прывесці сябе барачы на з'яўнаўнаўна і становіцца супергероём па мянушцы «Губернатар». Ён ператварае звычайнага ў цэнтр па праборстве згу, набірае каманду аднаўнаўна, называе мнаства гаджэтаў, супермабіль і дзея знішчаць тэрарыстаў і бандытаў. Асноўным супернікам галоўнага героя становіцца таямнічная злычынная арганізацыя G.I.R.L.I.E. (Gangsters Impostors Rocketeers Liars & Irredeemable Ex-sol — «Гангста-Хеленгала-Ракета-Хлусы і Непанраўныя Экс-злычынны»). У назве арганізацыі зашыфравана гульня слоў, заснаваная на памятных выказанні Шварцэнгегера часоў яго губернатарства. Неяк ён заявіў, што моцная палова чалавечтва ў кабінетах улады цяпер стала занадта «girle» — жаночай, з нетрадыцыйнай арыентацыяй.

«Агрэсядзіба — гэта не бізнэс, гэта падтрымка гонару; бо гэта — праца на зямлі, вяртанне да сваіх каранёў», — упэўняў Юлія Бука гаспадыня сядзібы ў в. Валодзькава Глыбоцкага раёна.

Сустракаючы нас на падворку, гаспадар і гаспадыня адразу запрашаюць у хату. Усіх, і вадзіцеля ў тым ліку.

— Спачатку прыватывазвалі дом, — успамінае Іван Мітрафанавіч, — Доўга думалі, ці рабіць сядзібу. Ездзілі, раіліся. Нарэшце, асмельліся. Апошнія чатыры гадзіны гэтай справы і займаемца. У нас ужо ёсць і пастаянныя кліенты.

Слова за слова — і за стол. Тут гаспадыня ведае, як здзіцьці. Адна страва — посяна — зярняці пшанічны з рызнікамі, другая — багатая, мясняя.

І пакуць згаладалыя з дарогі гасці займаюцца дэгустацыяй, гаспадары наперабой узгадваюць сваіх турыстаў. Асабліва яскрава расказваюць, як у іх на дварышцы сядзел 27 шведоў — валандзіраў, якія прыехалі ў Мэры па справах. Для іх гаспадар не толькі выцпылі гарачую лазеньку, але і гаспадыня прывітала народнымі песнямі — разам з вакальным ансамблем «Язынка».

За тры гадзіны сядзібу наведалі турысты ўжо больш чым з 20 краін свету: Англія, Францыя, Галандыя, Данія, Швецыя, Польшчы, Малайзія...

— Прыязджаюць у Дзянюн, напрыклад, а там размясціцца асабліва і няма дзе, — удакладняе Іван Мітрафанавіч. — У асноўным, вядома, прыток турыстаў улетку, але не толькі. Пойбт ёсць круглы год.

Гаспадыня сядзібы Тамара Аляксандраўна прывітаць нас паклікала і «Язынку». Ансамбль, у якім ужо не першы год спявае сама, прэтэндуе на званне народнага...

Заспяваў калектыв — і разам з маладзёцамі ў народных строях заспявала сэрца. Глядзіш — і не можаш наглядзецца, не можаш наслухацца... І так табе ўтульна, так па-свойска, нібыта ў сям'і. У такой сядзібе хлопцам, якія святкуюць дзядзьжэжэмаўна, будзе не зусім ёмка. Але тут будзе ўтульна тым, хто прагне вяртанна да каранёў, да роднай зямлі, хто хоча адчыніць цяпло і шчырасць беларускай душы.

Юліна Валодзькава

У вёску Валодзькава, што ў Глыбоцкім раёне, мы ехалі доўга. Па-першае, уся дарога была ў калодніках, па-другое, — ніякіх указальнікаў на сядзібу. Калі б не гаспадыня сядзібы Юлія БУКА, якая «вля» нас праз мабільныя, падказваючы куды ехаць, невядама, ці знайшлі б мы патрэзнае месца.

Юлія працуе сацыяльным работнікам. Мае такую-сюкую машыну — «Жыгулі». Аглядаюцца на дваіх дзцяц, гаспадыня прызнаецца, што машына яе вельмі вырочыла.

Ілья ЛАПТА. Фота аўтара. Віцебская вобласць.

АСАБЛІВАСЦІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ТУРЫЗМУ

КІНУЦЬ усё і з'ехаць у вёску. Зашыцца на хутар і хоць пару дзён адпачыць душою. Ад горада, тлуму, мітуслівых машын і людзей. Дзіўна, але я ў горадзе не заўважаю цішыні і не адчуваю паветра. Іншая рэч — вёска. Тут я свай.

Не ведаю, ці шмат гэты людзей кіруецца гэтымі думкамі, замаяўляючы на выхадныя агрэсыдзібу з лазняй, але саміх агрэсыдзібаў апошнім часам — як грыбю пасля дажджу, лік перайшоў ужо на другую тысячу. Каб павысіць канкурэнтаздольнасць беларускіх сядзібаў, тры гадзі таму быў за-

снаны конкурс на лепшую агрэсыдзібу года. У яго вытокаў стаялі БГА «Адпачынак у вёсцы» і Белаграпрамбанк. Газета «Звязда» яшчэ тады выступіла інфармацыйным партнёрам конкурсу, а адзін з супрацоўнікаў увайшоў у склад журы. Спачатку ў рэгіёнах выбіраюцца сядзібы-лідары, потым — у вобласці, фінальны этап — вызначэнне лепшых сядзібаў у рэспубліцы. Пераможцаў вызначаюць у пяці намінацыях: «Захаванне беларускіх традыцый», «Гасціннасць», «Зялёная сядзіба», «Стыль і гармонія», «Здаровы лад жыцця».

Сяброўства «Сяброў і К.»

Гледзячы на шыкоўную інфраструктуру сядзібы «Сяброў і К.» ў Аршанскім раёне, цяжка напервыч у тое, што ішоў пару гадоў таму тут было калгаснае поле. Утульна драўляныя дамы з незвычайным дэкорам, вялікі сад (прычым растуць не толькі яблыні, але, напрыклад, бярэзі і маленькія сосны), ёсць пчаліны, нават пасаджаная грыбніца прыжылася.

— Перад тым, як вырашыць зладзіць на гэтым месцы сядзібу, тут калгаснае поле было, — успамінае ўладальнік сядзібы Барыс ШАУЦОУ. — А там, дзе сёння сажалка з рыбай — была звалка. Колькі мы гэтае месца чысілі! — не перадаць слезамі. Пасля я рыбу завозіў, цяпер рэгулярна падкорую рыбу.

Барыс Шаўцоў разам з жонкай Данай жыў у Оршы. Жыў сабе і жыў, і меў даволі неблагі дом з шыкоўным інтэр'ерам — шмат чаго ў ім было драўляным, прычым змайстравана сваімі рукамі. Але пасля сям'я ўсё-ткі рашылася на кардынальную змену размеранага і спакойнага жыцця. Купілі месца пад сядзібу, пачалі працу. Давялося прадаць дом у Оршы...

Хоць раней з сельскай гаспадаркай і ўвогуле з жыццём у вёсцы, ні Барыс, ні яго жонка справу не мелі, адаптаваліся хутка. Барыс Уладзіміравіч як сапраўдны мужчына пацху асвоіў патрэбныя для сядзібы прафесіі, а жонка заўжыла дапамога. Сваімі рукамі мужчына выклаў у хатах і лазні каміны з каменю, зрабіў драўляны дэкор.

— Свой стыль, сваё адметнае афармленне, — значае Барыс Уладзіміравіч. — За суткі мы біром 80 тысяч, але сюды ўваходзіць і мангал, калі людзі шашлык гаюць, яшчэ столькі ж — за карыстанне лазняй. У

Сям'я Шаўцоваў у в. Загарадная Аршанскага раёна на голым калгасным полі стварыла сядзібу ў дамамі, дрэвамі, грыбамі і пчалініком...

Слова членам журы:

Святлана КОНЧЫЦ, начальнік упраўлення карпаратыўнага бізнесу Белаграпрамбанка (адна з распрацоўшчыкаў банкаўскай праграмы падтрымкі агрэкатурызму):

— Вельмі радуе, што гаспадары сядзібаў укладваюць у сваю справу душу. І усё часцей іх занятак пераймаюць і дзедзі. І з іх будзе толк, гэта не тыя спешчаныя дзедзі — залатая моладзь, а сапраўдныя гаспадары, якія растуць у працы. Мы адназначна папярным пералік намінацый, таму што, гледзячы, як развіваюцца новыя кірункі, разумею — старых намінацый недастаткова. Людзі хочучы стварыць у сваёй сядзібе штосьці незвычайнае, быць адметнымі. Таму узнікае неабходнасць новых намінацый. Пакуль турызм будзе развівацца, конкурсу — быць.

Надзя СУСЛАВА, аглядалік часопіса «Новая прырода»:

— Сёння ўсё часцей пацвярджалася доўга тэндэнцыя ў аграрызме. Становіцца больш відаў. Гэта ўжо не проста хата, гэта новыя формы і метады. Напрыклад, фермерскае гаспадарка і сядзіба пры ёй, ці нешта кішталту спартыўнага клуба, сумешчанага з адпачынкам і забавамі. Таму, калі гэты тэндэнцыі знойдуць свой працяг — наш аграрызм можа нават перастаць так называцца. Гэта будзе ўжо экатурызм, сельскі турызм, экстрэмалы і г.д. Непрыемна здзіўляе толькі адно: ператварэнне аграрызму ў плановаю сістэму гаспадарання. Немагчыма ўвагнаць у межы такую свабодную рэч, як турызм і аграрызм у прыватнасці. Трэба даць ініцыятыўу людзям: трэба, каб у вобласці 50 сядзібаў было — хай будзе. Але не трэба іх насаджваць штучна. А планавыя паказчыкі і справаздачы — гэта няправільна. Скажам, дронна надвор'е — не прыехалі людзі, і няма ніякай статыстыкі. Чаму ж ўладальнікі сядзібаў павінны выконваць нейкі план, які ім даваў зверху?

дык ён хоча, каб за гэты грошы усё было — і пагуле ён так, што запамінаюць не толькі яму. Вось жа славынскі менталітэт...

Полацкі «кентаўр»

У сядзібу «Кентаўр» вёскі Коцпева Полацкага раёна мы прыехалі якраз у момант, калі там былі гасці. Чалавек 11 — і ўсе хлопцы. Якіх высветлілі, выпускінікі Наваполацкага гандлёвага каледжа. Святкуюць тут свой выпускны — атрымалі дыпломы. Дзядзятка аднагрупніцкіх, па прызначэнні саіх пляцоўку, павінны падыгнаўшы ўвечары. Більярд, лазня, сауна...

Пры жаданні і за дадатковае плату ў гэтай сядзібе можна яшчэ скарыстацца інтэрнэтам і згуляць у пейнтбол.

Назва сваёй сядзібы гаспадар Мікалай СЯРДЗЮК тлумачыць проста: гэтаксама названы і пейнтболны клуб, у якім гуляюць яго сыны. І ініцыятыва стварэння такой забавы ў сядзібе — таксама іх ідэя.

— Паехаў ялі нейка ў Украіну (сам я родам адтуль) — і дзедзі пагулялі там у пейнтбол. Пасля вырашылі — трэба нешта такога рабіць і ў нас. Восем гадоў працаваў. Тут бур'ян рас. Вадзі не было, газу не было... За гэты час мы ўжо тры

студні выкапалі... А палім дрывамі і да сёння. Працуем ужо тры гадзіны. Але я планую праз пару гадоў пакінуць справу на сыноў. Сам буду загадкавым гаспадарка, а старэйшыя сыны зрабю дырэктарам, ён у мяне эканаміст.

Адначасова ў сядзібе «Кентаўр» можа адпачыцца да 15 чалавек. Нумар «люкс» разам са сніданкам абшэдзецца вам у 120 тысяч у суткі, гадзіна лазні — у 50 тысяч рублёў, дзве гадзіны лазні — у 100 тысяч.

— У горадзе ўмовы зусім не тыя, а пераначаваць — 160 тысяч, але без сніданку, — заклучае Мікалай. — Ды і з лазняй тое самае. Калі аднаму — то здаецца, нібыта дарога. А калі кампаніяй, як вунь хлопцы прыехалі — у самы раз. Ахвотнік шмат. Але мы не робім зусім танна, бо калі так будзе, да нас паедуць усё без разбору. А мы хочам, каб турысты ўсё ж былі культурнымі людзьмі.

Мы збіраемся да наступнай сядзібы. Мікалай Іванавіч значыне дзверы нашай машыны і ўслед бласпуляе: «Шчасліва з Богам!». А за сядзібай цячэ Давіна. Заснежаная, сцюдзёная, прыгожая...

«Агрэсядзіба — гэта не бізнэс, гэта падтрымка гонару; бо гэта — праца на зямлі, вяртанне да сваіх каранёў», — упэўняў Юлія Бука гаспадыня сядзібы ў в. Валодзькава Глыбоцкага раёна.

Сустракаючы нас на падворку, гаспадар і гаспадыня адразу запрашаюць у хату. Усіх, і вадзіцеля ў тым ліку.

— Спачатку прыватывазвалі дом, — успамінае Іван Мітрафанавіч, — Доўга думалі, ці рабіць сядзібу. Ездзілі, раіліся. Нарэшце, асмельліся. Апошнія чатыры гадзіны гэтай справы і займаемца. У нас ужо ёсць і пастаянныя кліенты.

Слова за слова — і за стол. Тут гаспадыня ведае, як здзіцьці. Адна страва — посяна — зярняці пшанічны з рызнікамі, другая — багатая, мясняя.

І пакуць згаладалыя з дарогі гасці займаюцца дэгустацыяй, гаспадары наперабой узгадваюць сваіх турыстаў. Асабліва яскрава расказваюць, як у іх на дварышцы сядзел 27 шведоў — валандзіраў, якія прыехалі ў Мэры па справах. Для іх гаспадар не толькі выцпылі гарачую лазеньку, але і гаспадыня прывітала народнымі песнямі

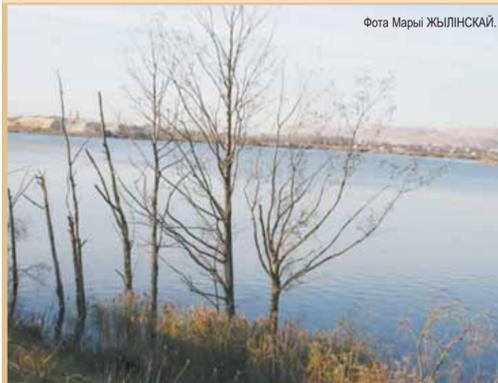
Сёння

Сонца. Мінск — 6.29 19.56 13.27. Віцебск — 6.17 19.47 13.30. Магілёў — 6.19 19.46 13.27. Гомель — 6.18 19.40 13.22. Гродна — 6.44 20.10 13.26. Брэст — 6.47 20.09 13.22.

Месяц Маладзік 3 красавіка. Месяц у сузор'і Блізняты.

Імяніны Пр. ДАБРАВЕШЧАННЕ. Аляксандра, Савы, Ціхана. К. Ружы, Даната, Руфіна, Рыгора, Яна.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЯ.

Weather forecast for the week. Includes a map of Belarus with temperature ranges for various regions: Віцебск (+2..+4°C), Гродна (+3..+5°C), Мінск (0..+2°C), Магілёў (+2..+4°C), Брэст (+5..+7°C), Гомель (+4..+6°C), Варшава (+8..+11°C), Кіеў (+7..+9°C), Рыга (+8..+10°C), Вільнюс (+8..+10°C), Масква (+7..+9°C), С.Пецярбург (+4..+6°C).

7 красавіка

Сусветны дзень здароўя 1914 год — нарадзіўся Кірыла Трафімавіч Мазураў, вядомы беларускі дзяржаўны дзеяч, адзін з арганізатараў і кіраўнікоў падполля і партызанскага руху ў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. 1827 год — фармацэўт Джон Уокер з англійскага гарадка Стоктан прадаў нейкаму адкавату Ніксону першыя запалкі, аб чым зрабіў запіс у прыходна-расходнай кнізе. Вынайшаў запалкі алтэкар зусім выпадкова, ніколі не патэнтаваў сваё вынаходніцтва і не нажыў на гэтым ніякага багачыя.

7 КРАСАВІКА — ДАБРАВЕШЧАННЕ

На Саракі трэба было зламаць сорак дошчак, парваць столькі ж шнуркоў або вярвок, каб потым улётку знайсці сорак птушчыных гнёздаў. На Вербніцу асвятчалі галіны вярбы і з'ядалі з адной з іх ісе пупышкі, каб паспрыяць цяжарнасці. На Вялікдзень, каб на працягу года быць здаровымі, мыліся ў той вадзе, у якой ляжала асвячонае яйка. На Юр'я выконвалі шмат рытуальных дзеянняў, якія павінны былі паспрыяць плоднасці жывёльнага статка і ўрадлівасці зямлі.

Уважнемся

Сядзяць у лодцы два рыбакі: у аднаго няма вуды, другі таксама п'ява п'е. — Дзяўчына, а ў вас хлопзец ёсць? — Не. — Як?! У такой прыгожай, ра- зумнай, вытанчанай дзяўчыны і няма хлопца? — Памёр, мязротнік, ад шчасця!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЯНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

БЕЛАРУСКИ НАРОДНИ БАНК BELARUSKY NARODNY BANK

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2011 г.

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт пояснительной записки, 2010 г., 2009 г. Rows include АКТИВЫ, ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, КАПИТАЛ.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2010 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт пояснительной записки, 2010 г., 2009 г. Rows include Процентные доходы, Чистые процентные доходы, Чистые комиссионные доходы, Прибыль (убыток) до налогообложения, ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК).

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2010 год

Table with 9 columns: № п/п, Наименование показателей, Символ, уставный фонд, эмиссионный доход, резервный фонд, накопленная прибыль (убыток), фонды переоценки статей баланса, всего капитал. Rows include Остаток на 1 января 2009 года, Изменения статей капитала, Остаток на 1 января 2010 года.

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт пояснительной записки, 2010 год, 2009 год. Rows include Прибыль за отчетный период, Прочие компоненты совокупного дохода за отчетный период, ИТОГО совокупный доход за отчетный период.

ПРАВЕЦІ НЕ УДАЛОСЯ

Супрацоўнікі Віцебскай мытні ў пункце пропуску Урбаны падчас правядзення мытнага агляду грузавіка «Сканія» з паўтрычэпам знайшлі больш за 150 тысяч пачак цыгарэт трох марак, якія былі схаваныя ў тайніку. Па папярэдніх ацэнках, кантрабанды тэтуны кашце больш за 150 мільянаў рублёў, а ў выпадку рэалізацыі ў Еўрасаюзе, куды і везлі цыгарэты, кош тэтуны павялічыўся б мільёнам разоў у пяць.

ПАЛЕНАМ... ЗАБІЎ СУЖЫЦЕЛЬКУ

У вёсцы Залоссе Лепельскага раёна міліцыянеры знайшлі цэла забітай жанчыны. Смяротную чэрпална-магзавую траўму ёй нанёс гаспадар пабудовы — 44-гадовай беспрацоўны. Аляксандр ПУКШАНСКІ.

КАМЕНЕМ ПА ВОКНАХ

У в. Малаатковічы (Пінск раён) беспрацоўны з Брэста выбіў у кавярні «Талапёк» шыбы ў чатырох вокнах. Аналагічны выпадак адбыўся і ў Брэсце. Там з дапамогай службовага сабакі выйшлі на беспрацоўнага, які выбіў вокны ў кватэрах першага паверха і аптцы. Хуліган набыў шкла на 1 млн 227 тысяч рублёў. Следства высвятляе, ці не адзін і той жа чалавек біў шыбы ў в. Малаатковічы і Брэсце.

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ за 2010 год

Table with 6 columns: № п/п, Наименование статьи, Символ, Пункт пояснительной записки, 2010 г., 2009 г. Rows include ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ, ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.

Генеральный директор К.Церетели. Главный бухгалтер Т.П. Лаврова. Дата подписания «16» марта 2011 года. Достоверность бухгалтерского баланса, отчета о прибыли и убытках, отчета об изменении капитала, сведений о совокупном доходе, отчета о движении денежных средств подтверждена.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по годовому отчету Открытого акционерного общества «Белорусский народный банк» за период с 01.01.2010 по 31.12.2010

Генеральному директору ОАО «БНБ-Банк» господину Константину Церетели. Аудиторское заключение по бухгалтерскому учету и отчетности. Данная ответственность распространяется на разработку, внедрение и поддержание надлежащего функционирования системы внутреннего контроля, которая должна обеспечить подготовку достоверного годового отчета, не содержащего существенных искажений в результате ошибок или недобросовестных действий, выбор и применение надлежащей учетной политики, а также обоснованных оценочных значений; соблюдение установленного Национальным банком Республики Беларусь порядка расчета показателей, характеризующих выполнение нормативов безопасного функционирования банка.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», нормативных правовых актов, регулирующих осуществление аудиторской деятельности в банках, республиканских правовых актов аудиторской деятельности. Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленном годовом отчете. В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытия информации в годовом отчете. Отбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения годового отчета в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения годового отчета нами рассматривалась система внутреннего контроля ОАО «БНБ-Банк» с целью планирования дальнейших аудиторских процедур в зависимости от оцененных рисков, а не для выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы.

Аудит также включал оценку правомерности применяемой учетной политики, обоснованности оценочных значений и общего представления годового отчета. Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения. По нашему мнению, годовой отчет Открытого акционерного общества «Белорусский Народный Банк», сформированный в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности и требованиями нормативных правовых актов Национального банка Республики Беларусь, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ОАО «БНБ-Банк» на 1 января 2011 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2010 г., при этом совершенные ОАО «БНБ-Банк» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.

При проведении аудита мы не обнаружили существенных недостатков в организации системы внутреннего контроля с позиций обеспечения его подготовки достоверного годового отчета ОАО «БНБ-Банк»; мы не выявили нарушений установленного Национальным банком порядка расчета показателей, характеризующих выполнение ОАО «БНБ-Банк» нормативов безопасного функционирования на 1 января 2011 года по форме 2801 «Расчет достаточности нормативного капитала», форме 2809 «Расчет ликвидности», форме 2807 «Отчет о размере специальных резервов».

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнацца за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэадувана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вываецтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выхадзіць 250 разоў на год. Тыраж 33.800. Індэкс 63850. Зак. № 1626. Нумар падпісанні ў 19.30. П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12